МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ПОДАТКОВИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ФАКУЛЬТЕТ ПОДАТКОВОЇ СПРАВИ, ОБЛІКУ ТА АУДИТУ
КАФЕДРА ОБЛІКУ ТА КОНСАЛТИНГУ

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему: «Облік фінансових результатів та аналіз перспектив покриття збитків на збиткових підприємствах» (за матеріалами «ТОВ «ЛК «Д ЕНД Д»»

Здобувача вищої освіти ІІ (магістерського) рівня, ІІ курсу, ОМО-22-1 групи, спеціальності 071 «Облік і оподаткування» освітня програма «Облік і оподаткування в управлінні підприємницькою діяльністю»

підпис здобувача вищої освіти Миронов Петро Петрович

Науковий керівник

підпис керівника Занько Борис Михайлович, к.е.н., доцент

Гарант освітньо-професійної програми

підпис гаранта ОПП Колісник Олена Пилипівна, к.е.н., доцент

Допущено до захисту за рішенням кафедри обліку та консалтингу протокол від 15.01.2024 № 12

підпис завідувача кафедри Колісник Олена Пилипівна, к.е.н., доцент

Ірпінь – 2024

Реєстрація №11 23.01.2024 _____
(дата) (підпис відповідальної особи)

Результати перевірки

До захисту 29.12.2023 _____
(до захисту, на доопрацювання) (дата) (підпис)

Результат захисту 5 (відмінно) 06.02.2024 _____
(оцінка) (дата) (підпис)

Голова комісії: _____ Т. Г. Камінська
(підпис) (ініціали, прізвище)

Члени комісії:

_____ О. П. Колісник
(підпис) (ініціали, прізвище)

_____ В. М. Метелиця
(підпис) (ініціали, прізвище)

_____ Б. М. Занько
(підпис) (ініціали, прізвище)

Секретар комісії: _____ Д. Л. Судак
(підпис) (ініціали, прізвище)

Онлайн сервіс створення та перевірки кваліфікованого та удосконаленого електронного підпису

ПРОТОКОЛ
створення та перевірки кваліфікованого та удосконаленого електронного підпису

Дата та час: 17:36:04 07.02.2024

Назва файлу з підписом: Кваліфікаційна робота МИРОНОВ П.П..pdf
Розмір файлу з підписом: 2.2 МБ

Перевірені файли:
Назва файлу без підпису: Кваліфікаційна робота МИРОНОВ П.П..pdf
Розмір файлу без підпису: 2.2 МБ

Результат перевірки підпису: Підпис створено та перевірено успішно. Цілісність даних підтверджено

Підписувач: МЕТЕЛИЦЯ ВОЛОДИМИР МИХАЙЛОВИЧ
П.І.Б.: МЕТЕЛИЦЯ ВОЛОДИМИР МИХАЙЛОВИЧ
Країна: Україна
РНОКПП: 2978215692
Організація (установа): ФІЗИЧНА ОСОБА
Час підпису (підтверджено кваліфікованою позначкою часу для підпису від Надавача): 18:36:01 07.02.2024
Сертифікат виданий: КНЕДП АЦСК АТ КБ "ПРИВАТБАНК"
Серійний номер: 5E984D526F82F38F04000000A3F8FC009F6DD004
Алгоритм підпису: ДСТУ 4145
Тип підпису: Удосконалений
Тип контейнера: Підписаний PDF-файл (PAdES)
Формат підпису: З повними даними для перевірки (PAdES-B-LT)
Сертифікат: Кваліфікований

Версія від: 2023.12.21 13:00

БЛАНК ОЦІНЮВАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Об'єкти контролю	Діапазон оцінки в балах	Фактична кількість балів	Примітки	Дата, П.І.П.: керівника, голови комісії членів комісії, секретаря, (підписи)
ОЦІНЮВАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ КЕРІВНИКОМ ТА РЕЦЕНЗЕНТОМ				
1. Зміст кваліфікаційної роботи (якість теоретичного матеріалу, його зв'язок з практичним, вміння представляти матеріал в логічній послідовності, наявність висновків та пропозицій)	від 0 до 30	27		
2. Дотримання вимог щодо оформлення	від 0 до 10	8		
3. Вчасне виконання роботи на всіх етапах у встановлені кафедрою терміни	від 0 до 5	4		
4. Рецензент	від 0 до 5	5		
РАЗОМ БАЛІВ*	від 0 до 50	44		
ОЦІНЮВАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ КОМІСІЄЮ ПО ЗАХИСТУ				
1. Доповідь	від 0 до 10	10		
2. Роздатковий матеріал	від 0 до 5	5		
3. Знання теоретичного та практичного матеріалу, вміння відповідати на запитання	від 0 до 25	25		
4. Апробація (участь у конференціях)	від 0 до10	8		
РАЗОМ БАЛІВ	від 0 до 50	48		
ЗАГАЛЬНА КІЛЬКІСТЬ БАЛІВ	від 0 до 100	92		

ПЕРЕВЕДЕННЯ ОЦІНКИ ЗА 100-БАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ ДО НАЦІОНАЛЬНОЇ ШКАЛИ ТА ШКАЛИ ЄКТС

Оцінка за 100-бальною шкалою	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	Дата	П.І.П.: голови, членів комісії, секретаря, (підпис)
92	A	5 (відмінно)	06.02.2024	

Правила переведенням оцінок до національної шкали та шкали ЄКТС

Оцінка за 100-бальною шкалою	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	5 (відмінно)
80-89	B	4 (добре)
70-79	C	
60-69	D	3 (задовільно)
50-59	E	
35-49	FX	2 (незадовільно)

МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ПОДАТКОВИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет податкової справи, обліку та аудиту Кафедра обліку та консалтингу
Спеціальність 071 «Облік і оподаткування»

Затверджую
Завідувач кафедри О.П. Колісник
_____
«24» 10 2022 р.

Завдання на кваліфікаційну роботу
здобувачу вищої освіти
Миронову Петру Петровичу

1. Тема роботи: Облік фінансових результатів та аналіз перспектив покриття збитків на збиткових підприємствах
Затверджена наказом ректора від «30» листопада 2022 № 1254
2. Строк здачі закінченої роботи: 18.12.2023 р.
3. Цільова установка. Провести наукове дослідження за темою «Облік фінансових результатів та аналіз перспектив покриття збитків на збиткових підприємствах».
Мета роботи. Метою кваліфікаційної роботи є вивчення теоретичних основ та діючої системи обліку та аналізу фінансових результатів підприємства ТОВ «ЛК «Д ЕНД Д» та розробка пропозицій щодо покриття збитків для забезпечення ефективного функціонування підприємства у сучасних умовах господарювання.
Об'єктом дослідження. Об'єктом дослідження є облік та аналіз фінансових результатів діяльності підприємства ТОВ «ЛК «Д ЕНД Д».
Предметом дослідження. Предметом дослідження є сукупність теоретичних, організаційних і методичних засад щодо обліку та аналізу фінансових результатів на ТОВ «ЛК «Д ЕНД Д».
4. Вихідні дані до роботи. Законодавчі і нормативні документи, наукова й навчальна література, первинні документи, облікові регістри та форми звітності досліджуваного підприємства.
5. Перелік графічного матеріалу. Необхідні для кращого розуміння тексту кваліфікаційної роботи рисунки (схеми, діаграми тощо), які дозволяють більш наочно висвітлити процес наукового дослідження та його результати.
6. Зміст кваліфікаційної роботи (перелік питань за кожним розділом).

ВСТУП
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ОБЛІКУ Й АНАЛІЗУ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ
1.1. Фінансові результати: економічна сутність та чинники формування
1.2. Нормативне регулювання організації бухгалтерського обліку фінансових результатів
Висновки до першого розділу
РОЗДІЛ 2. ОБЛІК ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ: МЕТОДОЛОГІЯ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ

2.1. Облікова політика щодо фінансових результатів на ТОВ «ЛК «Д ЕНД
2.2. Організація і методика обліку фінансових результатів діяльності
2.3. Організація робіт по складанню звіту про фінансові результати методика його заповнення
2.4. Оподаткування фінансових результатів діяльності
Висновки до другого розділу
РОЗДІЛ 3. МЕТОДИКА АНАЛІЗУ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ
3.1. Методика аналізу фінансових результатів та її загальна характеристика
3.2. Узагальнення результатів аналізу фінансових результатів та прийня управлінських рішень щодо покращення результатів діяльності
Висновки до третього розділу
ВИСНОВКИ
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ
ДОДАТКИ

7. Календарний план виконання роботи

№ з/п	Назва етапів кваліфікаційної роботи	Строк виконання етапів роботи	
		За планом	Фактичн
1	2	3	4
1.	Вибір теми, вивчення літературних джерел та складання плану роботи	17.10.-20.10.2022 р.	
2.	Підготовка розділу роботи та подання його керівнику		
2.1	першого	15.05.2023 р.	
2.2	другого	25.09.2023 р.	
2.3	третього	01.12.2023 р.	
3.	Підготовка вступу та висновків	14.12.2023 р.	
4.	Доопрацювання з урахуванням зауважень керівника	18.12.2023 р.	
5.	Перевірка роботи на плагіат	15.01.2024 р.	
6.	Попередній захист роботи	17.01.2024 р.	
7.	Отримання відгуку керівника роботи	24.01.2024 р.	
8.	Отримання зовнішньої рецензії	26.01.2024 р.	
9.	Допуск до захисту зав. кафедрою	01.02.2024 р.	
10.	Захист роботи	05-06.02.2024 р.	

8. Дата видачі завдання «21» жовтня 2022 р.

9. Керівник кваліфікаційної роботи

(підпис) Занько Б.М.
(прізвище, ініці

10. Гарант освітньо-професійної програми

(підпис) Колісник О
(прізвище, ініці

11. Завдання до виконання отримав здобувач вищої освіти

Миронов П.П.
(прізвище, ініціали) (підпис)

Факультету податкової справи, обліку та аудиту

Кафедра обліку та консалтингу

ДОВІДКА
про перевірку кваліфікаційної роботи (проєкту)
на академічний плагіат

№ п/п		
1.	ПІБ автора твору	Миронов Петро Петрович
2.	ПІБ наукового керівника	Занько Б. М.
3.	Тип роботи, що перевіряється (курсова, кваліфікаційна робота (проєкт)	Кваліфікаційна робота
4.	Тема роботи	Облік фінансових результатів та аналіз перспектив покриття збитків на збиткових підприємствах
5.	Рік написання	2023
6.	Оригінальний текст у роботі складає %	92,49%
	Схожість %	7,51%
	Цитати%	16,9%

Відповідальна особа Судак Д. Л. (підпис)
(П.І.Б.)

АНОТАЦІЯ
на кваліфікаційну роботу
на тему: «Облік фінансових результатів та аналіз перспектив покриття збитків на збиткових підприємствах»

Метою кваліфікаційної роботи є вивчення теоретичних основ та діючої системи обліку та аналізу фінансових результатів підприємства ТОВ «ЛК «Д ЕНД Д» та розробка пропозицій щодо покриття збитків для забезпечення ефективного функціонування підприємства у сучасних умовах господарювання.

Відповідно до мети у роботі поставлено такі завдання: дослідити сутність та поняття категорії фінансові результати; ознайомитися з нормативним регулюванням організації бухгалтерського обліку фінансових результатів; розкрити облікову політику щодо фінансових результатів на ТОВ «ЛК «Д ЕНД Д»; дослідити організацію і методику обліку фінансових результатів діяльності; ознайомитися з організацією робіт по складанню звіту про фінансові результати та методикою його заповнення; охарактеризувати оподаткування фінансових результатів; проаналізувати динаміки та структуру фінансових результатів підприємства; узагальнити результати аналізу фінансових результатів та прийняти управлінських рішень щодо покращення результатів діяльності на ТОВ «ЛК «Д ЕНД Д».

Об’єктом дослідження є облік та аналіз та фінансових результатів діяльності підприємства ТОВ «ЛК «Д ЕНД Д».

Предметом дослідження є сукупність теоретичних, організаційних і методичних засад щодо обліку та аналізу фінансових результатів на ТОВ «ЛК «Д ЕНД Д».

Базою дослідження є Товариство з обмеженою відповідальністю «ЛІЗИНГОВА КОМПАНІЯ «Д ЕНД Д».

Кваліфікаційна робота магістра виконана на на основі теоретичного дослідження та практичного узагальнення розроблені та надані практичні рекомендації з удосконалення існуючої методики обліку та аналізу фінансових результатів.

Підготовлена кваліфікаційна робота є самостійним дослідженням, у якому сформовано результати проведеного дослідження щодо обліку фінансових результатів та аналізу перспектив покриття збитків на збиткових підприємствах

Кваліфікаційна робота викладена Робота виконана на 64 сторінках друкованого тексту, містить 11 таблиць, 18 рисунків та 8 додатків. Список використаних джерел складається з 31 найменувань.

Ключові слова: доходи, витрати, фінансові результати, прибуток, збиток, фінансовий результат до оподаткування, податок.

Рік виконання кваліфікаційної роботи 2022-2023рр.

Рік захисту роботи 2024р.

ABSTRACT

for qualifying work

on the topic: "Accounting of financial results and analysis of prospects for covering losses at unprofitable enterprises"

The purpose of the qualification work is to study the theoretical foundations and the current system of accounting and analysis of the financial results of the enterprise LLC "LK "D&D" and to develop proposals for covering losses to ensure the effective functioning of the enterprise in modern business conditions.

In accordance with the goal, the following tasks are set in the work: to investigate the essence and concept of the financial results category; familiarize yourself with the normative regulation of the organization of accounting of financial results; to disclose the accounting policy regarding financial results at LK D AND D LLC; to investigate the organization and methodology of accounting for financial results of activity; familiarize yourself with the organization of work on drawing up a report on financial results and the method of filling it out; describe the taxation of financial results; analyze the dynamics and structure of the company's financial results; to summarize the results of the analysis of financial results and to make management decisions regarding the improvement of the results of operations at LK D AND D LLC.

The object of the research is the accounting and analysis and financial results of the company LLC "LC "D&D".

The subject of the research is a set of theoretical, organizational and methodical principles regarding the accounting and analysis of financial results at LLC "LK "D&D".

The basis of the research is the Limited Liability Company "LEASING COMPANY "D AND D".The master's qualification work was carried out on the basis of theoretical research and practical generalization, developed and provided practical recommendations for improving the existing methodology of accounting and analysis of financial results.

The prepared qualification work is an independent study in which the results of the conducted study regarding the accounting of financial results and the analysis of prospects for covering losses at unprofitable enterprises were formed

The qualification work is presented. The work is completed on 64 pages of printed text, contains 11 tables, 18 figures and 8 appendices. The list of used sources consists of 31 items.

Key words: income, expenses, financial results, profit, loss, financial result before taxation, tax.

The year of performance of qualification work is 2022-2023.

The year of job protection is 2024.

ЗМІСТ

	стор
ВСТУП	5
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ОБЛІКУ Й АНАЛІЗУ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ	10
1.1. Фінансові результати: економічна сутність та чинники формуванн	10
1.2 Нормативне регулювання організації бухгалтерського обліку фінансових результатів	16
Висновки до 1 розділу	20
РОЗДІЛ 2. ОБЛІК ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ: МЕТОДОЛОГІЯ ТАОРГАНІЗАЦІЯ	22
2.1. Облікова політика щодо фінансових результатів на ТОВ «ЛК «Д ЕНД Д»	22
2.2. Організація і методика обліку фінансових результатів діяльності	28
2.3. Організація робіт по складанню звіту про фінансові результати та методика його заповнення	32
2.4. Оподаткування фінансових результатів діяльності	35
Висновки до розділу 2	40
РОЗДІЛ 3. МЕТОДИКА АНАЛІЗУ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ	42
3.1. Методика аналізу фінансових результатів та її загальна характеристика	42
3.2. Узагальнення результатів аналізу фінансових результатів та прийняття управлінських рішень щодо покращення результатів діяльності	48
Висновки до розділу 3	62
ВИСНОВКИ	65
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	69
ДОДАТКИ	73

ВСТУП

Актуальність теми. Для розвитку та ефективності виробництва підприємств велике значення надають реалізації продукції та одержання фінансового результату саме від операційної діяльності. Процес реалізації продукції є одним із найважливішим в його діяльності, так як отримані кошти з обороту підприємства дозволяють відшкодувати витрати і сплатити податки до бюджету, повернути банкам отримані кредити, розрахуватися з постачальниками, кредиторами та з робітниками. Звіт про фінансовий результат показує, як добре організація справлялася з керуванням фінансів в минулому періоді.

Фінансовий результат діяльності визначає стан підприємства як і на сьогодні так і прогнозує його можливості в перспективі, тому необхідним є детальний та кваліфікований підходи до формування його складових частин, а саме доходів та витрат, детально вивчати та аналізувати чинники, під впливом яких формується фінансовий результат, досліджувати динаміку, тенденції, резерви, що впливають на ефективність діяльності підприємства. Важливість складових даного процесу спонукає до необхідності пошуку шляхів удосконалення організації та методики обліку і аналізу фінансових результатів діяльності підприємства.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Проблеми в організації та методики обліку і аналізу фінансових результатів наведені у працях науковців таких, як К. В. Безверхий,Н. М. Голуб, Я. С. Карп’як, М. В. Рета, С. Б. Шипіна, А. В. Якименко, А. А. Кашканов.

Але у той же час слід відзначити, що є безліч питань, які вимагають подальшого дослідження. Також не можна забувати про великий внесок у дослідження поняття та формування фінансових результатів здійснили такі науковці і практики, як: П.П. Борщевський, Ф.Ф. Бутинець, М.І. Ковальчук, Є.В. Мних, В.В. Чайка, В.В. Сопко та ін. Їх теоретична цінність бездоганна, але для кожного підприємства потрібен індивідуальний підхід до отримання

його фінансових результатів.

Мета і завдання дослідження. Метою дослідження є вивчення теоретичних основ та діючої системи обліку та аналізу фінансових результатів підприємства ТОВ «ЛК «Д ЕНД Д» та розробка пропозицій щодо покриття збитків для забезпечення ефективного функціонування підприємства у сучасних умовах господарювання.

Виходячи із мети роботи було поставлено такі основні завдання:

дослідити сутність та поняття категорії фінансові результати;

ознайомитися з нормативним регулюванням організації бухгалтерського обліку фінансових результатів;

розкрити облікову політику щодо фінансових результатів на ТОВ «ЛК «Д ЕНД Д»;

дослідити організацію і методику обліку фінансових результатів діяльності;

ознайомитися з організацією робіт по складанню звіту про фінансові результати та методикою його заповнення;

охарактеризувати оподаткування фінансових результатів;

проаналізувати динаміки та структуру фінансових результатів підприємства;

узагальнити результати аналізу фінансових результатів та прийняти управлінських рішень щодо покращення результатів діяльності на ТОВ «ЛК «Д ЕНД Д».

Об'єкт і предмет дослідження. Об'єктом дослідження є облік та аналіз та фінансових результатів діяльності підприємства ТОВ «ЛК «Д ЕНД Д».

Предметом дослідження є сукупність теоретичних, організаційних і методичних засад щодо обліку та аналізу фінансових результатів на ТОВ «ЛК «Д ЕНД Д».

Базою для написання кваліфікаційної роботи є Товариство з обмеженою відповідальністю «ЛІЗИНГОВА КОМПАНІЯ «Д ЕНД Д» заснована 22.12.2011р. Основний вид діяльності: Фінансовий лізинг. Інші

види діяльності: Консультування з питань комерційної діяльності й керування, Дослідження кон'юнктури ринку та виявлення громадської думки, Надання в оренду автомобілів і легкових автотранспортних засобів.

Основні економічні показники діяльності Товариства з обмеженою відповідальністю «Лізингова компанія «Д ЕНД Д» наведені у таблиці 1.

Таблиця 1

Основні економічні показники діяльності ТОВ «ЛК «Д ЕНД Д» за 2020–2022 рр.

Найменування показника	2020 р.	2021 р.	2022 р.	Відхилення, +, -	
				2021 р. до 2020 р.	2022 р. до 2021 р.
Зареєстрований капітал, тис.грн.	705	705	705	-	-
Залишкова вартість основних засобів, тис.грн.	14	10	6	-4	-4
Чистий дохід від реалізації продукції (робіт, послуг), тис. грн.	6278	8070	5698	1792	-2372
Собівартість реалізованої продукції (робіт, послуг), тис. грн.	6077	8008	5672	1931	-2336
Чистий фінансовий результат: прибуток, тис. грн.	248	63	134	-185	71
Середньооблікова кількість працюючих, чол.	7	7	5	0	-2
Фонд оплати праці, тис. грн.	480	629	410	149	-219
Середньомісячна зарплата, грн.	5714,29	7488,09	6833,33	1773,80	-654,76

Джерело: розроблено автором за показниками фінансової звітності

За даними, наведеними у таблиці 1 можна зробити висновок, що у 2020, 2021 та 2022 роках зміни розміру статутного капіталу не відбувалось. В 2021 р. в порівнянні з 2021 р. також відбулося збільшення чистого доходу від реалізації та собівартості реалізації, при цьому прибуток зменшився на 185 тис.грн. Доход від реалізації у 2021 році збільшилася майже на 1792 тис.грн., собівартість реалізації – на 1931 титс.грн. Середня чисельність працюючих не змінилася, але зарплата зросла на 1773,80 грн.

В 2022 році обсяги діяльності значно зменшились. В 2022 році дохід від реалізації у порівнянні з 2021 роком зменшився на 2372 тис.грн., собівартість реалізації – на 2336 тис.грн., а прибуток збільшився на 71 тис.грн. Поряд з

цим в 2022 році зменшилось число працюючих на 2 чол., а середня заробітна плата зменшилася на 654,76 грн. Середня заробітна плата нараховується на рівні мінімальної заробітної плати.

Методи дослідження. У процесі дослідження організації і методики обліку та аналізу фінансових результатів використовувались наступні методи:

– аналіз та синтез – при вивченні еволюції формування прибутку, як економічної категорії;

– причинно-наслідкового та абстрактно-логічного зв'язку – при узагальненні класифікації доходів та витрат, аналізу впливу факторів на показники фінансових результатів;

– монографічний – для формулювання пропозицій автора, щодо адаптації категорій фінансових результатів до сучасних умов;

– системний аналіз – для деталізації об'єкта дослідження на окремі важливі складові частини;

– метод індукції – на етапі збору, систематизації і обробки інформації для проведення дослідження;

– дедукції – у процесі теоретичного осмислення проблеми;

– порівняння – для встановлення відмінностей і спільних рис у досліджуваних процесах та явищах;

– абстрагування – для формування узагальнених висновків на основі системного аналізу і синтезу теорій і практики організації системи забезпечення обліку основних засобів;

– групування – під час вивчення методики складання Звіту про фінансові результати.

Інформаційною базою дослідження є нормативно-правові акти України, національні (положення) стандарти бухгалтерського обліку, міжнародні стандарти фінансової звітності, наукові дослідження, праці вітчизняних та зарубіжних вчених, монографії, матеріали періодичних

видань з проблем обліку фінансових результатів діяльності підприємства, навчальні посібники, дані мережі Інтернет. Також використовувались показники фінансової звітності, первинні документи та інші дані бухгалтерського обліку ТОВ «ЛК «Д ЕНД Д».

Наукова новизна одержаних результатів дослідження полягає у наступному: досліджено методичні підходи до визнання та класифікації доходів та витрат, що забезпечить більш високу ступінь достовірності й об'єктивності інформації про фінансові результати підприємства; проведено аналіз фінансових результатів діяльності ТОВ «ЛК «Д ЕНД Д» та зроблено обґрунтовані висновки щодо активізації діяльності.

Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що на основі теоретичного дослідження та практичного узагальнення розроблені та надані практичні рекомендації з удосконалення існуючої методики обліку та аналізу фінансових результатів.

Особистий внесок здобувача. Підготовлена кваліфікаційна робота є самостійним дослідженням, у якому сформовано результати проведеного дослідження щодо обліку фінансових результатів та аналізу перспектив покриття збитків на збиткових підприємствах**.**

Апробація результатів*. За р*езультати проведеного дослідження підготовлено тези: Миронов П.П., Занько Б.М. Облік фінансового результату діяльності підприємства та шляхи його вдосконалення. Весняні наукові читання — 2023, CXXII Міжнародна науково-практична інтернет-конференція. м. Ужгород, 17 квітня 2023 року. с.106-108.

Структура роботи. Робота виконана на 64 сторінках друкованого тексту, містить 11 таблиць, 18 рисунків та 8 додатків. Список використаних джерел складається з 31 найменувань.

РОЗДІЛ 1.
ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ОБЛІКУ Й АНАЛІЗУ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ

1.1. Фінансові результати: економічна сутність та чинники формування

Зважаючи на важливість фінансових результатів діяльності підприємств, виникла потреба в поглибленому розумінні поняття «фінансові результати», яка призвела до дискусій, що відбувалися як серед економістів, так і серед бухгалтерів.

Підходи вчених в сучасній економічній та обліковій літературі до визначення терміну «фінансовий результат» наведено на рис. 1.1.

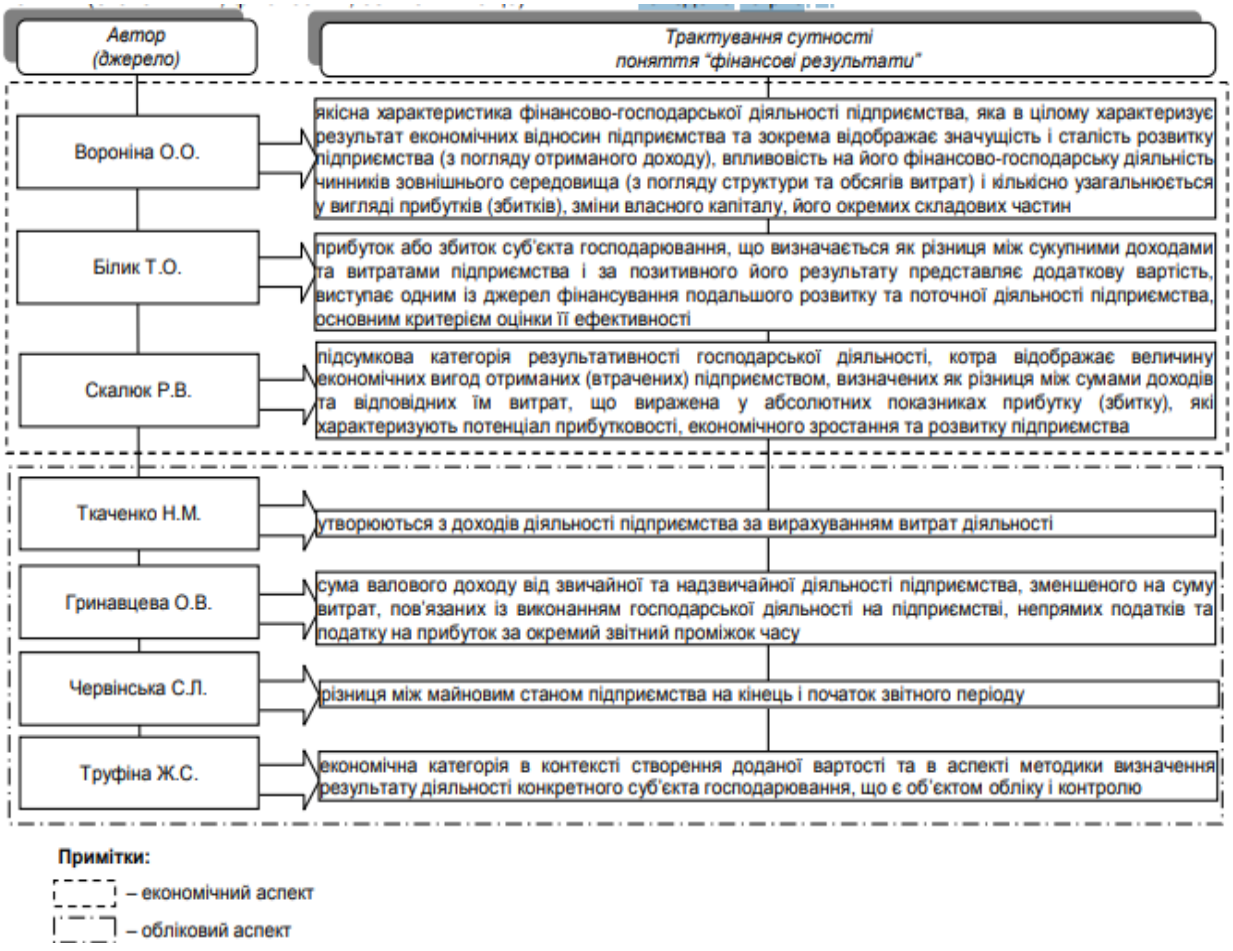

Рис. 1.1. Підходи науковців щодо сутності поняття «фінансові результати»

джерело: узагальнено автором на основі [1]

Ф.Ф. Бутинець розкриває фінансовий результат через прибуток або збиток організації (співставлення доходів та витрат підприємства, відображених у звіті) [2, с. 325].

А.Г. Загородній та Г.Л. Вознюк уважають, що «фінансовий результат – це різниця між доходами та витратами підприємства чи його окремого підрозділу за певний час (приріст чи зменшення вартості власного капіталу підприємства внаслідок діяльності у звітному періоді)» [3, с. 110].

Р.В. Скасюк трактує «фінансовий результат як якісний та кількісний показник результативності господарської діяльності підприємства» [4].

Отже, для визначення фінансових результатів в системі бухгалтерського обліку передбачається послідовне співставлення доходів і витрат, понесених для отримання цих доходів від усіх видів діяльності.

Тому можна зробити висновок, що наведені визначення є недосконалими з різних причин. Вважаємо, це викликано як існуванням різних підходів до розуміння досліджуваного поняття (економічний, фінансовий, обліковий тощо), так і тим, що кожен з дослідників розглядає фінансові результати чи то в певній галузі економіки, чи прив’язуючи їх до конкретного завдання або об’єкта бухгалтерського обліку

Під видом діяльності розуміють сукупність подібних за економічним змістом господарських операцій. Класифікація видів діяльності зображена в додатку А.

Провівши узагальнення наукових доробок вчених економістів щодо трактування цього терміну, пропонуємо використовувати таке визначення: «фінансові результати — це виражений в грошовій формі показник результативності господарської діяльності суб'єкта господарювання, визначений шляхом зіставлення визначених доходів та витрат, понесених на їх отримання, що може бути представлений у формі прибутку або збитку» [5].

Доцільно буде розглянути економічну сутність поняття фінансові результати (рис. 1.2).

В сучасних умовах, коли прибуток є основним джерелом розширення виробництва, винагороди власників підприємства, преміювання трудового колективу, достовірність вирахування і розподілу позитивного фінансового результату стає одним з найважливіших питань бухгалтерського обліку.

Рис. 1.2. Визначення фінансових результатів

джерело: узагальнено автором на основі [6]

Фінансові результати діяльності доцільно розглядати з двох сторін: як економічну категорію і як методику визначення результату діяльності конкретного суб'єкту підприємницької діяльності:

«1) як економічна категорія фінансовим результатом діяльності є додана вартість, створена працею робітників;

2) для окремих суб'єктів господарської діяльності (малих підприємств) фінансовими результатами можуть бути: прибуток – перевищення доходів над витратами, або збиток – перевищення витрат над доходами» [7].

Зважаючи на розвиток сучасних економічних наук поняття «фінансовий результат» доцільно розглядати з врахуванням впливу на облікове відображення господарських операцій економічного, податкового та управлінського підходів (рисунок 1.3).

Рис. 1.3. Сутність фінансового результату підприємства: обліковий аспект

джерело: запропоновано автором

Вивчення нормативно-правової бази показало, що в законодавстві України термін «фінансові результати» не розглядається, а окремими нормативно— правовими актами щодо ведення бухгалтерського обліку визначено сутність понять «доходи», «витрати», «прибуток», «збиток».

Згідно з НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», фінансовим результатом можна вважати прибуток: «прибуток – сума, на яку доходи перевищують пов'язані з ними витрати та збиток – перевищення суми

витрат над сумою доходу, для отримання якого були здійснені ці витрати. Визначення фінансового результату полягає у визначенні чистого прибутку (збитку) звітного періоду. З цією метою в бухгалтерському обліку передбачається послідовне зіставлення доходів та витрат» [8].

Ефективне управління підприємствами досягається через реалізацію основних функцій управління (планування, організації, мотивації та контролю), взаємозв'язок між якими забезпечується системою бухгалтерського обліку, що зазнає постійних змін на різних рівнях пізнання.

Максимізація фінансових результатів – основна мета діяльності кожного господарюючого суб'єкта, оскільки поліпшення матеріального стану працівників і власників, можливість впровадження досягнень науково-технічного прогресу, розширення обсягів, виконання зобов'язань перед контрагентами та бюджетом, диверсифікація діяльності безпосередньо залежать від результативності господарювання.

Для достовірного відображення на рахунках бухгалтерського обліку та в звітності підприємств наслідків операцій із формування та розподілу прибутку доцільно дослідити проблеми його класифікації.

Узагальнюючи існуючі підходи, наведемо класифікацію фінансових результатів, які на сьогоднішній день використовуються на підприємствах (рис.1.4).

Сучасний перелік включає десять класифікаційних ознак, проте з точки зору управління процесом формування фінансових результатів, існуючі класифікаційні ознаки повністю не можуть задовольнити інформаційні потреби менеджерів при формуванні стратегії розвитку підприємства.

Таким чином, можна стверджувати, що фінансовий результат є досить складною та багатовимірною категорією. Фінансовий результат у формі прибутку виступає головною метою діяльності підприємства на ринку та одним з ключових показників, який визначає ефективність його діяльності.

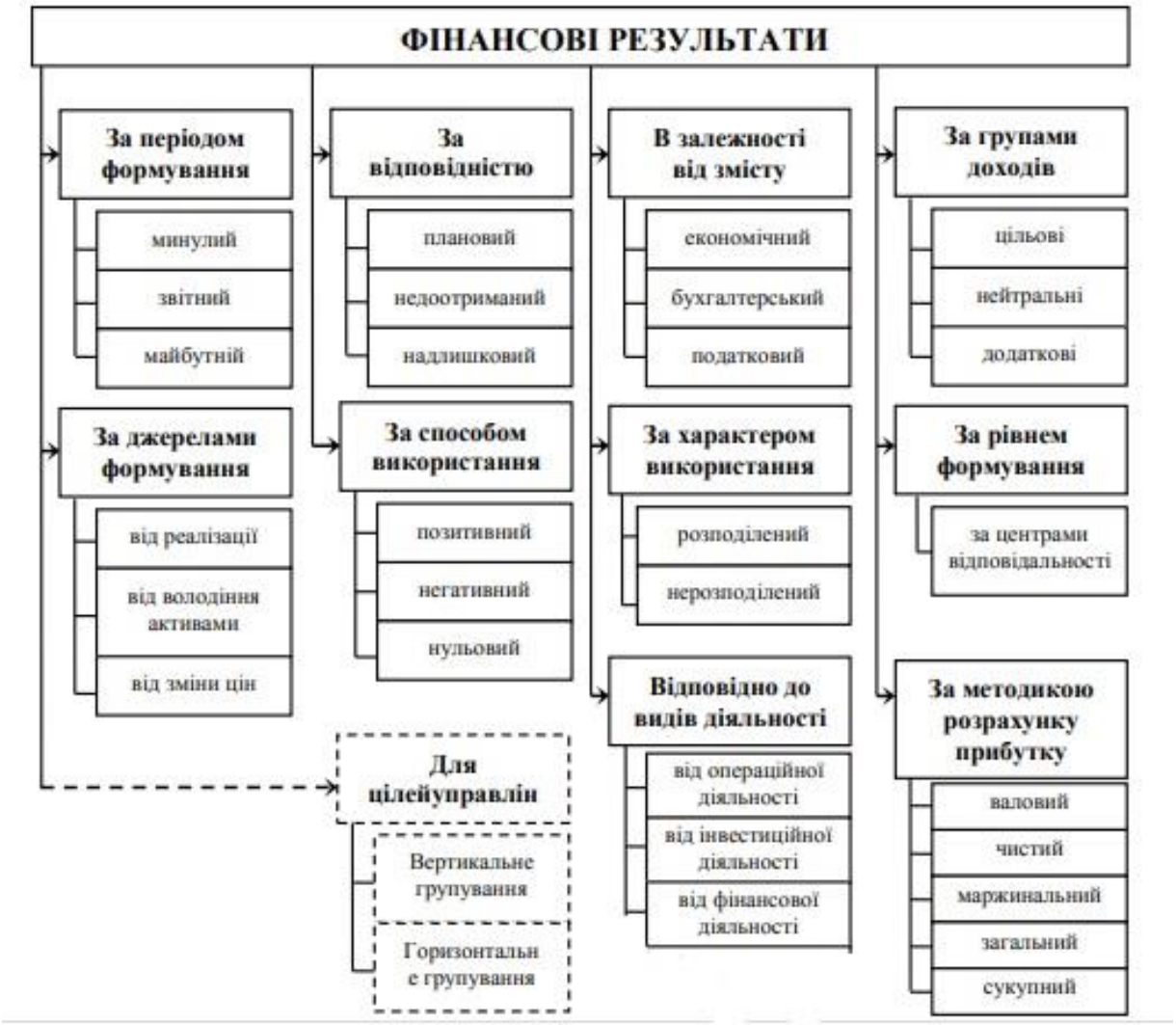

Рис.1.4. Класифікація фінансових результатів підприємства

джерело: узагальнено автором на основі [9]

Як показав аналіз наукової, довідкової та навчальної літератури, між науковцями та фахівцями в економіці, фінансах, так і в бухгалтерському обліку, не має єдності та однозначності щодо розуміння поняття «фінансові результати». Тому в даному питання проведено дослідження різних підходів до трактування сутності фінансових результатів та запропоновано в бухгалтерському обліку трактувати фінансовий результат як результат господарської діяльності, що є різницею від порівняння доходів і витрат підприємства за вирахуванням сум податків, що визначається за визначений період і в цілому або за видами діяльності та узагальнюється у вигляді прибутку (збитку).

1.2 Нормативне регулювання організації бухгалтерського обліку фінансових результатів

Система бухгалтерського обліку витрат, доходів та фінансових результатів підприємства в сучасних умовах не може повноцінно існувати без належної нормативно-правової бази, причому сутність фінансових результатів неможливо адекватно оцінити та дослідити без аналізу відповідного нормативно-правового забезпечення. Таке забезпечення формувалося впродовж двох останніх десятиліть і воно перебуває в процесі постійних змін, які супроводжуються економічними, політичними, інтеграційними, соціальними та іншими чинниками.

Прийняті законодавчі акти, що діють на території України, спрямовані, у першу чергу, на забезпечення регламентації бухгалтерського обліку, а також на регулювання правових та економічних відносин підприємства з державою, з іншими підприємствами й організаціями, з трудовим колективом тощо. Тому одним із найважливіших завдань є дослідження нормативно-правової бази з обліку доходів, витрат та фінансових результатів діяльності підприємства.

Сучасне вітчизняне нормативне-законодавче регулювання бухгалтерського обліку фінансових результатів представляє собою багаторівневу систему. Перший рівень – законодавчий, визначає суть бухгалтерського обліку, завдання, основні поняття, шляхи регулювання, організації та ведення бухгалтерського обліку й подання фінансової звітності; другий рівень – нормативний, встановлює базові правила формування повної та достовірної інформації про фінансові результати та подання інформації у фінансовій звітності; третій рівень – методичний, документи цього рівня носятьрекомендаційний характер,уних викладено методичні вказівки, роз’яснення з питань обліку фінансових результатів; четвертий рівень – організаційний, документи у вигляді внутрішніх форм та інструкцій визначають правила раціональної організації обліку із

застосуванням прогресивних форм і методів ведення обліку, відображують специфіку діяльності підприємства

Основним нормативним документом, що регулює систему бухгалтерського обліку в нашій країні, є Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» [10]. Цим законом керуються всі суб'єкти підприємницької діяльності, які зобов'язані вести бухгалтерський облік і подавати фінансову звітність. Він регламентує організацію і ведення обліку на підприємстві, визначає первинні облікові документи і регістри бухгалтерського обліку та встановлює загальні вимоги до фінансової звітності, характеризує принципи ведення обліку та складання фінансової звітності, застосування яких дає можливість достовірного відображення в обліку та звітності інформації про доходи, витрати та фінансові результати.

Ефективним інструментом підвищення зрозумілості і прозорості інформації, є Міжнародні стандарти фінансової звітності (МСФЗ), які формують відповідне визнання доходів і витрат для оцінки ефективності діяльності з метою релевантної оцінки майбутнього потенціалу та розробки відповідних управлінських рішень. У Законі України [10] зазначено, що НП(с)БО безпосередньо ґрунтуються на МСФЗ, а точніше, «не суперечать МСФЗ». Майже у кожного НП(с)БО є аналог МСФЗ. Так, НП(с)БО 15 «Дохід» [11] відповідає МСФЗ 15 «Дохід від договорів з клієнтами» [12]. Проте, НП(с)БО 16 «Витрати» [13] не має аналогів у МСФЗ і є лише національним стандартом.

Нормативною основою для складання найважливішої форми фінансової звітності – Звіту про фінансові результати є НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» [8]. Цим НП(С)БО визначаються лише зміст і форма Звіту про фінансові результати. А загальні вимоги до розкриття його статей наведено в Методичних рекомендаціях щодо заповнення форм фінансової звітності [14].

Важливою при визначенні фінансового результату підприємства є детальна та достовірна інформація про доходи і витрати, облік яких

регламентують НП(с)БО 15 «Дохід» [11] та НП(с)БО 16 «Витрати» [13]. Ці НП(с)БО визначають методологічні засади формування в обліку даних про доходи і витрати підприємства, та її розкриття у фінансовій звітності. Така інформація надає можливість користувачам фінансової звітності порівнювати, оцінювати та прогнозувати доходи і витрати підприємства, досліджувати його прибутковість, платоспроможність, а також здійснювати аналіз фінансових результатів в динаміці та виявляти причини відхилень [11, 13].

Методологічні засади відображення та формування даних про фінансові результати у звітності визначають в Україні новий НП(с)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» [8] та «Методичні рекомендації щодо заповнення форм фінансової звітності» [14]. У міжнародній практиці окремого стандарту немає, а форми фінансової звітності визначено у МСБО 1 «Подання фінансових звітів».

Згідно з МСФЗ передбачено самостійне обрання такої класифікації, яка найбільш достовірно відображає елементи результатів діяльності підприємства. Тобто підприємства мають право обирати один з двох методів класифікації на свій розсуд. Вибір методу залежить від традицій, галузевих чинників та характеру підприємства. Натомість національні стандарти передбачають відображення витрат від операційної діяльності за методом характеру витрат. Відображення витрат за їх характером так само є обов’язковим згідно з НП(С)БО 1 у розділі ІІІ форми № 2 «Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)», однак перелік економічних елементів є жорстко регламентованим і не дає можливості висвітлити галузеві особливості підприємства [9, с. 162-168].

Порівняльна характеристика складання звіту про фінансові результати відповідно до вимог НП(с)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» та МСФЗ наведена у додатку Б.

Міжнародні стандарти не передбачають регламентованих вимог до форми звіту про фінансові результати, назв його статей та їх розташування,

тому жорстка регламентація звіту про фінансові результати за національними стандартами та великий ступінь деталізації його статей не суперечать міжнародним стандартам.

Для визначення розміру прибутку і податку на прибуток та відображення його в бухгалтерському обліку необхідно користуватися нормами Податкового кодексу України [15] та НП(с)БО 17 «Податок на прибуток» [16]. Слід зазначити, що в Податковому кодексі не дано визначень видів діяльності. Однак є пункт 14.1.84, згідно з яким: інші терміни для цілей розділу 3 використовуються у значеннях, визначених Законом України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» та відповідними положеннями НП(с)БО і МСФЗ.

Важливим інструментом реалізації принципів і методів бухгалтерського обліку є План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій [17]. Саме ним забезпечується однаковість відображення господарських операцій, нагромадження облікової інформації, необхідної для визначення фінансового результату підприємства, складання фінансової звітності та проведення економічного аналізу. Зокрема, для обліку доходів, витрат та результатів діяльності Планом рахунків бухгалтерського обліку передбачені рахунки класу 7 «Доходи і результати діяльності», класу 8 «Витрати за елементами» та класу 9 «Витрати діяльності».

З метою кращого розуміння призначення тих чи інших рахунків в Плані рахунків бухгалтерського обліку, призначена Інструкція про застосування Плану рахунків [17]. В Інструкції подано коротку характеристику кожного синтетичного рахунка і його субрахунків, розглянуто їхню структуру і призначення, наведено порядок обліку найбільш типових господарських операцій [17].

Інформацію про відображення облікових даних в регістрах дають пп. 36-43 Методичних рекомендацій із застосування регістрів бухгалтерського обліку [18]. Відповідно до них, для узагальнення інформації про доходи за

видами діяльності та фінансові результати підприємства від звичайної діяльності та надзвичайних подій (за кредитом рахунків 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 79) призначено Журнал 6, у розділі II якого накопичуються дані про окремі складові доходів підприємства [18].

Для обліку витрат діяльності та відображення усіх кредитових оборотів на рахунках обліку витрат застосовується Журнал 5 або 5 А та Відомість 5.1.

Проведений вище аналіз основних джерел законодавчо-нормативної бази України, що регулюють питання організації та ведення бухгалтерського обліку у частині фінансових результатів, свідчить, що у даних документах взагалі відсутнє трактування поняття «фінансові результати», а натомість розкривається зміст таких його економічних категорій, як «прибуток» і «збиток».

Отже, аналіз джерел нормативно-правового спрямування дозволяє зауважити, що законодавча база для здійснення обліку фінансових результатів представлена в Україні достатньо значною кількістю законів, постанов, положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку, проте, існує ряд невідповідностей, що потребують вирішення з метою недопущення перекручень та неточностей облікової інформації.

Висновки до розділу 1

У розділі розглянуто сутність фінансових результатів як облікову категорію, нормативно-правове забезпечення обліку фінансових результатів, проведений аналіз базових складових фінансових результатів.

Аналіз існуючих літературних джерел свідчить про те, що теорія фінансових результатів є метою постійного вивчення колишніх та сучасних вчених. Фінансовий результат являє собою таку економічну категорію, яка формується поступово протягом фінансово-господарського року від різних видів діяльностей і виражається чистим прибутком, який залишається у підприємства на власні потреби.

Фінансовий результат у формі прибутку виступає головною

метоюдіяльності підприємства на ринку та одним із ключових показників, який визначає ефективність його діяльності. Інформація про фінансовий результат відображається у фінансових звітах підприємства та є загальнодоступною інформацією для визначення рівня ліквідності, платоспроможності та фінансової стійкості підприємства і головним джерелом інформації для потенційних партнерів.

Аналіз нормативно-правових джерел дозволяє зауважити, що законодавча база з обліку фінансових результатів представлена в Україні достатньо значною кількістю законів, постанов, положень (стандартів) бухгалтерського обліку. Так, використання МСФЗ дає змогу українським компаніям, діючи на міжнародному ринку, надати потенційним та наявним інвесторам, кредиторам та іншим зацікавле-ним сторонам прозору інформацію про свою діяльність, особливо це стосується інформації щодо фінансових результатів. Проаналізувавши зміст НП(с)БО, слід зазначити значне зближення його положень з положеннями міжнародних стандартів, але все ще є розбіжності, зокрема, у питаннях відображення інших операційних та інших доходів і витрат, класифікації видів діяльності, наведення компонентів іншого сукупного доходу, форматів представлення елементів операційних витрат.

РОЗДІЛ 2.
ОБЛІК ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ: МЕТОДОЛОГІЯ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ

2.1. Облікова політика щодо фінансових результатів на ТОВ «ЛК «Д ЕНД Д»

Метою будь-якої підприємницької діяльності є одержання позитивного фінансового результату та поліпшення фінансового стану суб'єкта господарювання. Зазначені наслідки обумовлюються не тільки видом діяльності типом виробництва, підходами до організації збуту продукції, але суттєвим чином залежать від обраної політики та організації облікового процесу в цілому.

Облікова політика є невід'ємною методологічною основою організації системи бухгалтерського обліку на підприємстві. Відповідно до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» «облікова політика — це сукупність принципів, методів і процедур, які використовуються підприємством для складання та подання фінансової звітності» [10].

Розроблення і прийняття облікової політики підприємства має ґрунтуватися не тільки на глибокому і всебічному вивченні ринкового середовища, потенційних перспектив розвитку підприємства, нормативної бази діяльності, а й на інформації, одержаній бухгалтером-аналітиком після ґрунтовного проведення розрахунків та оцінки фінансових наслідків вибору того чи іншого варіанту облікової політики.

Методичними рекомендаціями щодо облікової політики ТОВ «ЛК «Д ЕНД Д» передбачено наступні елементи облікової політики підприємства

стосовно доходів: порядок оцінки ступеня завершеності операцій з надання послуг; порядок визначення ступеня завершеності робіт за будівельним контрактом;

стосовно витрат: порядок обліку і розподілу транспортно-заготівельних

витрат, ведення окремого субрахунку обліку транспортно-заготівельних витрат; застосування класу 8 та/або 9 Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій; перелік і склад змінних і постійних загальновиробничих витрат, бази їх розподілу; перелік і склад статей калькулювання виробничої собівартості продукції (робіт, послуг); базу розподілу витрат за операціями з інструментами власного капіталу;

стосовно фінансових результатів: підходи до періодичності зарахування сум дооцінки необоротних активів до нерозподіленого прибутку; порядок виплат, які здійснюються за рахунок прибутку; дату включення простих акцій, випуск яких зареєстровано, до розрахунку середньорічної кількості простих акцій в обігу.

На разі на багатьох підприємствах немає чітко розробленого документу про облікову політику, що негативно впливає на ведення обліку та формування інформації для прийняття ефективних рішень щодо діяльності суб'єкта господарювання. Наприклад, за результатами нашого дослідження визначено, що в наказі про облікову політику ТОВ «ЛК «Д ЕНД Д» містяться лише такі елементи: вартісна межа і строки корисного використання основних засобів: первісна вартість більша 20000 грн. і строки корисного використання – більше 1 року; вартісна межа і строки корисного використання інших необоротних матеріальних активів (малоцінних необоротних матеріальних активів) – активи вартістю до 20000 грн., і строк корисного використання яких більше 1 року; прямолінійний метод амортизації основних засобів та нематеріальних активів; спосіб амортизації малоцінних необоротних матеріальних активів: амортизація нараховується в першому місяці їх використання в розмірі 100% первісної вартості; метод середньозваженої собівартості при вибутті у виробництво сировини.

У результаті проведеного аналізу наказу про облікову політику досліджуваного підприємства встановлено, що на сьогодні процесу формування облікової політики приділяється недостатньо уваги як з боку

бухгалтерської служби, так і з боку управлінського персоналу. Так, наприклад, зміст наказу на новий фінансовий рік здебільшого є дублюванням уже діючого, хоча економічні обставини підприємства вимагають суттєвих змін в організації облікової практики. Ситуацію, що склалася, можна пояснити тим, що в Україні на разі не має стійких товарних та фінансових ринків та досліджуване підприємство провадить свою діяльність в умовах дефіциту матеріальних ресурсів. Суб'єкти бізнесових одиниць переважно в збиток примушені функціонувати за правилами, що диктують їм інвестори, постачальники сировини. Тому виникає ситуація, коли неможливо повно й системно реалізувати не тільки специфічні, а й основні принципи бухгалтерського обліку: безперервність, послідовність, нарахування та відповідність доходів і витрат тощо.

Положення про облікову політику будь-якого господарюючого суб'єкта має передбачати питання методичного характеру щодо організації бухгалтерського обліку витрат, доходів і фінансових результатів діяльності. На рис. 2.1 представлено складові облікової політики щодо витрат, доходів та фінансових результатів.

Облік витрат, доходів та фінансових результатів має свої особливості та певні відмінності у різних галузях підприємницької діяльності, незважаючи на те що базується на одних і тих самих стандартах [19, с. 295]. Саме тому вибір елементів облікової політики у контексті запропонованих етапів її формування – прерогатива підприємства залежно від його величини та специфіки діяльності.

На ТОВ «ЛК «Д ЕНД Д» при розробці документу, який регламентує облікову політику, на організаційно-технічному етапі треба визначитися з:

формою ведення бухгалтерського обліку;

організаційною побудовою бухгалтерської служби підприємства;

особами, які займаються веденням обліку витрат, доходів і фінансових результатів, та їх обов'язками;

переліком первинних документів та графіком документообороту;

порядком узагальнення даних у регістрах обліку та формах управлінської звітності.

Рис. 2.1. Складові облікової політики щодо витрат, доходів та фінансових результатів ТОВ «ЛК «Д ЕНД Д»

Джерело: узагальнено автором на основі ТОВ «ЛК Д ЕНД Д»

При формуванні елементів облікової політики методичного етапу доречно вказати:

– методи оцінки витрат і доходів. Ураховуючи специфіку діяльності лізингових підприємств, при виборі елементів облікової політики стосовно витрат і доходів доцільно дотримуватися вимог НП(с)БО 15 «Доходи» [11], НП(с) БО 16 «Витрати» [13];

умови визнання витрат і доходів;

перелік і склад статей калькуляції собівартості продукції, маркетингово-збутових та загальновиробничих витрат і базою їх розподілу;

методи обліку витрат;

основні принципи формування робочого плану рахунків у частині витрат, доходів та фінансових результатів підприємства.

Заключний етап передбачає підготовку, розгляд та підписання документу про облікову політику підприємства.

На ТОВ «ЛК «Д ЕНД Д» для обліку фінансових результатів використовуються переважно субрахунки 791 «Результат операційної діяльності» та 792 «Результат фінансових операцій» [17].

В кінці року сальдо рахунка 79 «Фінансові результати» списується на рахунок 441 «Прибуток нерозподілений», або 442 «Непокриті збитки». Крім того рахунок 44 має субрахунок 3 «Прибуток, використаний у звітному періоді».

Остаточний фінансовий результат – нерозподілений прибуток (непокритий збиток) визначається як різниця між нерозподіленим прибутком і прибутком, використаним у звітному періоді. Рахунок 79 «Фінансові результати» має три активно-пасивних субрахунки, характеристика яких наведена у табл. 2.1.

Інструкцією про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов’язань і господарських операцій підприємств і організацій завбачено можливість самостійного вибору підприємством періодичності визначення фінансового результату: щомісячно та щорічно. Підприємство самостійно може обрати один із запропонованих варіантів. На ТОВ «ЛК «Д ЕНД Д» визначення фінансового результату відбувається щомісячно, оскільки складання проміжної звітності є обов’язковим, тому ви значення фінансового результату щомісячно є доречним.

Використання облікової політики є ефективним засобом підвищення рентабельності господарської діяльності підприємств та забезпечення стійкого фінансового стану суб’єктів господарювання.

Таблиця 2.1

Характеристика субрахунків до рахунку 79 «Фінансові результати»

Шифр / назва субрахунку	Економічний зміст		
	Сальдо	**Оборот за дебетом**	**Оборот за кредитом**
791 «Результат операційної діяльності»	Відсутнє, списується на рахунок 44 «Нерозподілені прибутки (непокриті збитки)»	Сума в порядку закриття рахунків обліку собівартості реалізації готової продукції, товарів, робіт і послуг, адміністративних, збутових та інших операційних витрат	Відображається в порядку закриття рахунків сума доходів від реалізації готової продукції, товарів, робіт, послуг та від іншої операційної діяльності
792 «Результат фінансових операцій»	Відсутнє, списується на рахунок 44 «Нерозподілені прибутки (непокриті збитки)»	Списання суми в порядку закриття рахунків обліку доходів від участі в капіталі та інших фінансових доходів	Списання фінансових витрат з рахунків 95 «Фінансові витрати» та 96 «Втрати від участі в капіталі»
793 «Результат іншої діяльності»	Відсутнє, списується на рахунок 44 «Нерозподілені прибутки (непокриті збитки)»	Списання суми в порядку закриття рахунків обліку доходів від інвестиційної та іншої діяльності підприємства	Списання витрат з рахунку 97 «Інші витрати»

Джерело: узагальнено автором на основі [17]

Таким чином, облікова політика в частині доходів, витрат та фінансових результатів має вагоме значення для ефективної організації бухгалтерського обліку, тому що доцільність, обґрунтованість та деталізація процесу обліку доходів, витрат потрібні для ухвалення управлінських рішень, визначення результатів діяльності підприємства, виконання певних завдань структурними підрозділами, визначення фактичної ефективності організаційних заходів щодо розвитку й удосконалення господарської діяльності підприємства.

2.2. Організація і методика обліку фінансових результатів діяльності

Пріоритетними напрямами організації бухгалтерського обліку витрат, доходів та фінансових результатів діяльності господарюючого суб'єкта є: правильне визначення, та достовірна оцінка, їх виокремлення за кожною класифікаційною групою, правильне, повне документальне оформлення, своєчасне відображення в облікових регістрах, надання повної і достовірної інформації для контролюючих органів та потреб управління.

Бухгалтерський облік є обов'язковим видом обліку на підприємстві, на даних якого ґрунтуються фінансова, податкова, статистична й інші види звітності.

Організація і методологія обліку фінансових результатів в ТОВ «ЛК «Д ЕНД Д» регламентуються нормативними документами: Податковим кодексом України [15], та відповідними НП(с)БО тощо [8; 11; 13; 16].

Підприємство одержує доходи від здійснення своєї основної діяльності на підставі договорів, укладених з покупцями.

На ТОВ «ЛК «Д ЕНД Д» застосовуються уніфіковані форми первинних документів з обліку доходів, витрат: товарно-транспортні накладні, рахунки-фактури, розрахунково-платіжні відомості, акти приймання виконаних робіт, платіжні доручення, авансові звіти та ін. Крім того, бухгалтерською службою на підприємстві здійснюються загальноприйняті розрахунки відрахувань на обов'язкове державне страхування, внесків до бюджетних та позабюджетних фондів і основних засобів та інші.

Порядок організації бухгалтерського обліку фінансових результатів у ТОВ «ЛК «Д ЕНД Д» наведений на рис. 2.2.

Підставою для бухгалтерського обліку господарських операцій, зокрема, фінансових результатів, є первинні документи, які фіксують факти здійснення господарських операцій.

Первинні документи повинні бути складені під час здійснення господарської операції, а якщо це неможливо – безпосередньо після її

закінчення. Для контролю та впорядкування оброблення даних на підставі первинних документів можуть складатися зведені облікові документи.

Рис.2.2 Організація бухгалтерського обліку фінансових результатів в ТОВ «ЛК «Д ЕНД Д»

Джерело: узагальнено автором на основі ТОВ «ЛК Д ЕНД Д»

Для узагальнення даних про доходи від діяльності підприємства призначені рахунки класу 7 «Доходи і результати діяльності». На рахунках цього класу протягом звітного року за кредитом відображається сума загального доходу із сумою непрямих податків, зборів, що включені до ціни продажу, за дебетом - відображення належної суми непрямих податків, зборів, щорічне або щомісячне віднесення суми чистого доходу на рахунок 79 «Фінансові результати».

Взаємозв’язок рахунків обліку доходів і фінансових результатів та первинних документів підприємства) наведений у табл. 2.2.

На підставі первинних документів дані про доходи та фінансові результати відображаються в реєстрах бухгалтерського обліку, які потім використовуються для заповнення Головної книги та фінансової звітності.

Таблиця 2.2

Взаємозв'язок рахунків обліку доходів і фінансових результатів та первинних документів

Шифр та назва рахунку	Документи
70 «Доходи від реалізації»	Рахунки-фактури, договори купівлі-продажу, міни, дарування, товарно-транспортні накладні, платіжні інструкції, довідки (розрахунки) бухгалтерії тощо
71 «Інший операційний дохід»	Рахунки-фактури, договори, товарно-транспортні накладні, платіжні інструкції, специфікації, довідки (розрахунки) бухгалтерії тощо
72 «Дохід від участі в капіталі»	Розрахунки (довідки) бухгалтерії
73 «Інші фінансові доходи»	Розрахунки (довідки) бухгалтерії
74 «Інші доходи»	Розрахунки бухгалтерії, акти переоцінки, довідки бухгалтерії
79 «Фінансові результати»	Розрахунки (довідки) бухгалтерії

Джерело: узагальнено автором на основі ТОВ «ЛК Д ЕНД Д»

Відображення в обліку доходів і фінансових результатів на підставі первинних документів у журнальній формі бухгалтерського обліку наведено на рис. 2.3.

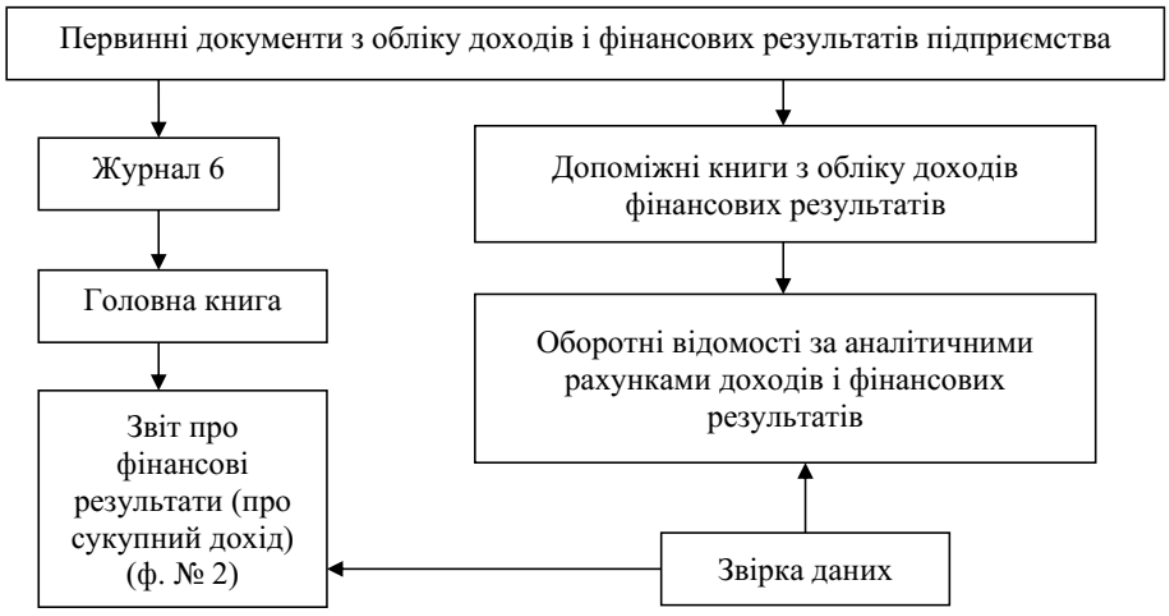

Рис.2.3 Порядок відображення в обліку доходів і фінансових результатів на підставі первинних документів

Джерело: узагальнено автором на основі ТОВ «ЛК Д ЕНД Д»

Перенесення інформації з первинних документів до облікових регістрів має здійснюватися в міру їх надходження до місця обробки (бухгалтерія), проте не пізніше терміну, що забезпечує своєчасну виплату заробітної плати, складання бухгалтерської і статистичної звітності, декларацій і розрахунків.

Первинні документи мають бути складені на паперових або електронних носіях. Відповідно до цього існують і вимоги до змісту й оформлення документів.

Порядок створення первинних документів, записів у регістрах бухгалтерського обліку та зберігання документів, регістрів і звітів установлено Положенням про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку [20].

У разі складання та зберігання первинних документів та облікових записів на комп'ютерних носіях підприємство зобов'язане виготовляти власні копії на паперових носіях на вимогу інших учасників господарських операцій, а також правоохоронних органів та відповідних органів у межах повноважень, передбачених законодавством.

Сучасні інформаційні технології здатні швидко отримувати інформацію та обмінюватися нею. Електронний документ може бути доказом, якщо він виготовлений з дотриманням усіх вимог підприємство здатне підтвердити його цілісність та справжність. Сьогодні електронний документообіг та цифровий підпис набули широкого поширення у сфері банківських та комерційних операцій електронної комерції.

Для узагальнення первинної інформації про доходи від операційної, інвестиційної, фінансової діяльності підприємства та фінансові результати підприємства від діяльності використовується Журнал 6. У розділі II Журналу 6 накопичуються аналітичні дані щодо окремих складових доходу підприємства.

Записи до Журналу 6 здійснюються на підставі первинних документів та зведеної інформації про доходи та фінансові результати. Дані Журналу 6 використовуються для складання Звіту про фінансові результати, тому цей

бухгалтерський регістр є своєрідним носієм інформації, правильне розуміння якого дозволяє приймати ефективні управлінські рішення.

Формування реєстрів бухгалтерського обліку та фінансової звітності підприємств на основі первинних документів має здійснюватися відповідно до основних положень (стандартів) бухгалтерського обліку. Фінансова звітність повинна відповідати таким вимогам:

гарантувати об'єктивність і достовірність звітних даних;

забезпечити своєчасність даних;

відображати дані про всі господарські операції за звітний період та дані про результати інвентаризації активів і зобов'язань;

забезпечити єдність методики формування звітних показників тощо.

Таким чином, організація бухгалтерського обліку в ТОВ «ЛК «Д ЕНД Д» здійснюється відповідно до чинного законодавства України за журнальною формою обліку бухгалтерською службою на чолі з головним бухгалтером. Бухгалтерський облік фінансових результатів при цьому повинен забезпечувати безперервний контроль за правильним і цільовим використанням матеріальних ресурсів та їх збереженням, а також сприяти поліпшенню ефективності господарської діяльності товариства.

2.3. Організація робіт по складанню звіту про фінансові результати та методика його заповнення

Державне регулювання процесу складання Звіту про фінансові результати (звіту про сукупний дохід) за національними стандартами здійснюється різними нормативно-правовими актами України різного підпорядкування, основними з яких є Господарський [21] та Податковий кодекси України [15], Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» [10], Національні Положення (стандарти) бухгалтерського обліку [8; 11; 13: 16], План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і

організацій [17] та Інструкція про його застосування [17], Методичні рекомендації щодо заповнення форм фінансової звітності [14], Методичні рекомендації щодо облікової політики підприємства [22], Порядок подання фінансової звітності [23] тощо.

«Звіт про фінансові результати (звіт про сукупний дохід) – це звіт про доходи, витрати, фінансові результати та сукупний дохід підприємства за звітний період. Він є складовою квартальної і річної фінансової звітності» [8]. Загальну характеристику Звіту про фінансові результати (звіту про сукупний дохід) представлено на рис. 2.4.

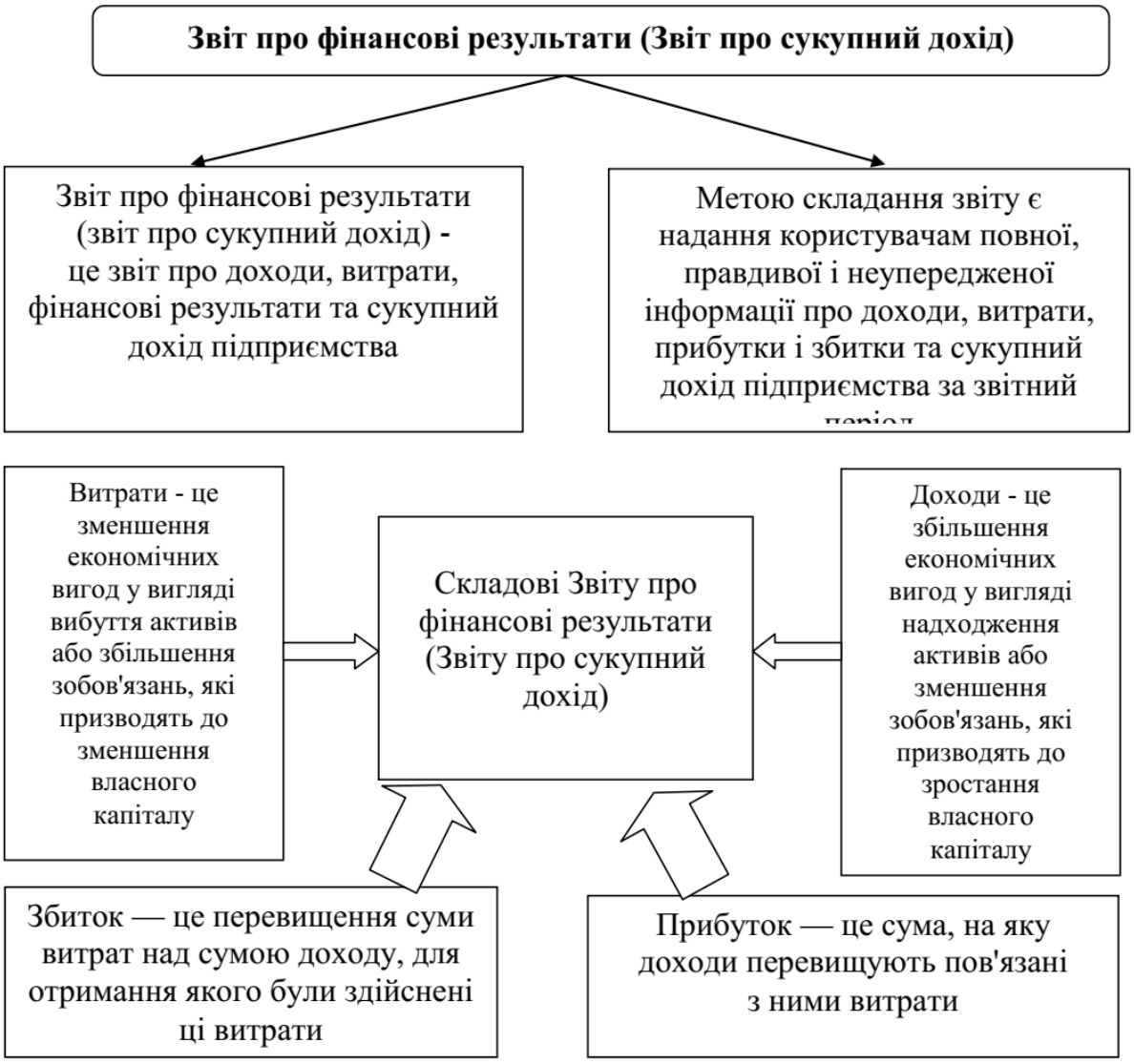

Рис. 2.4. Загальна характеристика Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід)

Джерело: узагальнено автором на основі [8]

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) складається із чотирьох розділів, кожний з яких розкриває певні види доходів, витрат і фінансових результатів підприємства, має власне інформаційне забезпечення та призначення.

Розділ І Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) надає інформацію про доходи і витрати та фінансові результати підприємства за видами діяльності. Він призначений для визначення чистого прибутку (збитку) підприємства за звітний період. Із цією метою у формі Звіту передбачається послідовне зіставлення його статей. Це досягається використанням класифікації доходів і витрат за видами діяльності і функціональним призначенням. Кожна стаття базується на даних певного рахунка (субрахунка) доходів (класу 7) і витрат (класу 9 або 8).

Процес розрахунку прибутку (збитку) звітного періоду і заповнення розділу І Звіту про фінансові результати може бути поділений на такі кроки [24]:

Розрахунок валового прибутку (збитку) р.2090, 2095 = р.2000 - р.2050

Визначення фінансового результату – прибутку (збитку) - від операційної діяльності р.2190, 2195 = р.2090, 2095 + р.2190 - р.2130, 2150, 2180.

Визначення фінансового результату – прибутку (збитку) - до оподаткування р.2290, 2295 = р.2190, 2195 + р. 2200, 2220, 2240 - р. 2250, 2255, 2270.

Визначення чистого прибутку (збитку) звітного періоду р.2350, 2355 = р.2290, 2295 +(-) р.2300, 2305.

Розділ ІІ Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) надає інформацію про сукупний дохід, а саме: зміни у власному капіталі протягом звітного періоду внаслідок господарських операцій та інших подій (за винятком змін капіталу за рахунок операцій з власниками). Показники розділу ІІ заповнюються на підставі даних, відображених в обліку на

рахунках класу 4. Досліджуване підприємство не заповнює цей розділ.

Розділ ІІІ Звіту про фінансові результати надає інформацію про склад та структуру витрат на виробництво, управління, збут та інших операційних витрат за економічними елементами.

У розділі ІІІ Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) операційні витрати на виробництво, збут, управління та інші операційні витрати надаються в розрізі економічних елементів, за виключенням внутрішнього обороту. Показники розділу ІІІ базуються на даних, відображених в обліку на рахунках класу 8. У разі застосування лише рахунків класу 9 для його заповнення необхідно здійснити аналіз витрат, відображених у дебеті рахунків 23, 91-94.

Розділ IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) стосується лише акціонерних товариств, прості або потенційні прості акції яких відкрито продаються та купуються на фондових біржах, у тому числі таких товариств, які знаходяться у процесі випуску зазначених акцій. Досліджуване підприємство не заповнює цей розділ.

Загалом Звіт про фінансові результати (звіт про сукупний дохід) ТОВ «ЛК «Д ЕНД Д» складається згідно з чинним законодавством, своєчасно та якісно. Показники його доходів, витрат, фінансових результатів та сукупних доходів є достовірними, підтверджені даними бухгалтерського обліку. Помилок і перекручень у фінансовій звітності досліджуваного підприємства не виявлено.

2.4. Оподаткування фінансових результатів діяльності

Платниками податку на прибуток підприємств є резиденти та нерезиденти. Суб’єктів господарювання юридичних осіб умовно можна поділити на дві групи. Платників податків на прибуток у яких річний дохід (дохід від будь-якої діяльності) не перевищує 20 млн. грн. та платників податків на прибуток, річний дохід (дохід від будь-якої діяльності)

перевищує 20 млн. грн. Базове підприємство відноситься до першої групи.

Платниками податку – резидентами є: суб'єкти господарювання – юридичні особи, які провадять господарську діяльність як на території України, так і за її межами, крім юридичних осіб, визначених ПКУ [15].

Не є платниками податку на прибуток підприємства неприбуткові підприємства, установи та організації.

Об'єкт оподаткування податком на прибуток підприємства наведено на рис. 2.5.

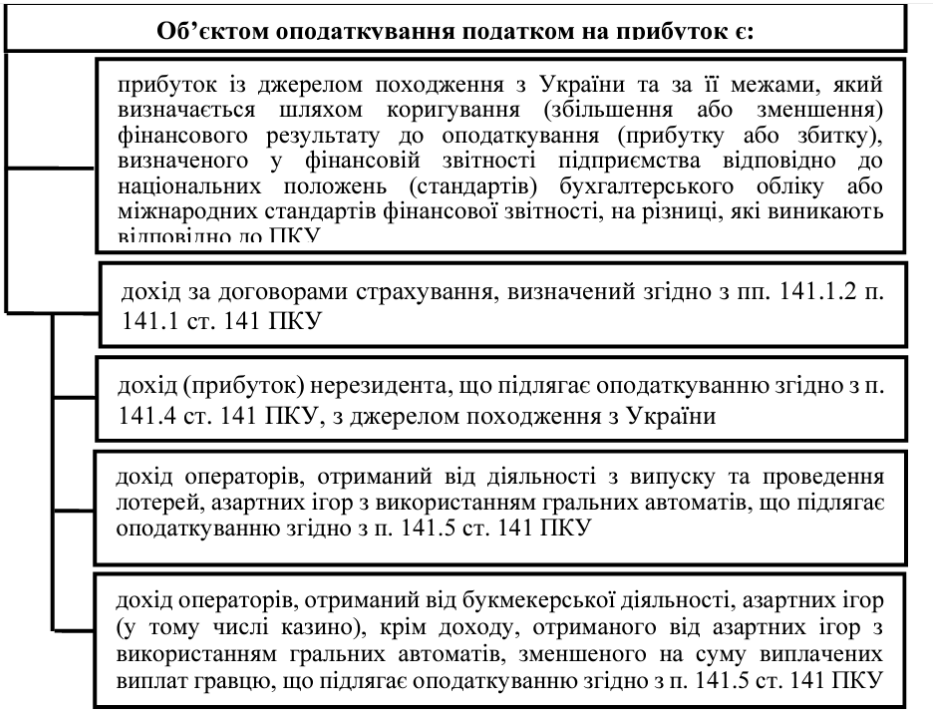

Рис. 2.5. Об'єкт оподаткування податком на прибуток

Джерело: узагальнено автором на основі ПКУ

Базою оподаткування є грошове вираження об'єкту оподаткування, визначеного згідно із ПКУ [15].

Об'єктом оподаткування є:

« прибуток із джерелом походження з України та за її межами, який визначається шляхом коригування (збільшення або зменшення) фінансового результату до оподаткування (прибутку або збитку), визначеного у фінансовій звітності підприємства відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку або міжнародних стандартів фінансової

звітності, на різниці;

дохід за договорами страхування, визначений згідно з ПКУ;

дохід (прибуток) нерезидента, що підлягає оподаткуванню згідно з ПКУ, з джерелом походження з України;

дохід операторів, отриманий від діяльності з випуску та проведення лотерей, азартних ігор з використанням гральних автоматів, що підлягає оподаткуванню згідно з ПКУ;

дохід операторів, отриманий від букмекерської діяльності, азартних ігор (у тому числі казино), крім доходу, отриманого від азартних ігор з використанням гральних автоматів, зменшеного на суму виплачених виплат гравцю, що підлягає оподаткуванню згідно з ПКУ» [15].

Базова (основна) ставка податку становить 18 відсотків. Товариство з обмеженою відповідальністю «ЛК «Д ЕНД Д» є платником податку на прибуток на загальних підставах. Базове підприємство за 2022 рік мало чистий дохід від реалізації менше 20 млн грн, тому воно не застосовує різниці для корегування фінансового результату до оподаткування і використовує базову ставку.

Механізм визначення фінансового результату (прибутку або збитку) для визначення об’єкта оподаткування податком на прибуток підприємств наведено в додатку В.

Алгоритм визначення об’єкта оподаткування податком на прибуток наведено на рис. 2.6.

Бухгалтерський облік розрахунків за податком на прибуток ведуть на балансовому рахунку 64 «Розрахунки за податками й платежами», субрахунок 641 аналітичний рахунок «Розрахунки за податком на прибуток». За кредитом рахунку 64 «Розрахунки за податками й платежами» відображаються нараховані платежі до бюджету, за дебетом – належні до відшкодування з бюджету податки, їх сплата, списання тощо [17].

Стаття	Код рядка
1	2
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050
Валовий: прибуток	2090
збиток	2095
Інші операційні доходи	2120
Адміністративні витрати	2130
Витрати на збут	2150
Інші операційні витрати	2180
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190
збиток	2195
Дохід від участі в капіталі	2200
Інші фінансові доходи	2220
Інші доходи	2240
Фінансові витрати	2250
Втрати від участі в капіталі	2255
Інші витрати	2270
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290
збиток	2295

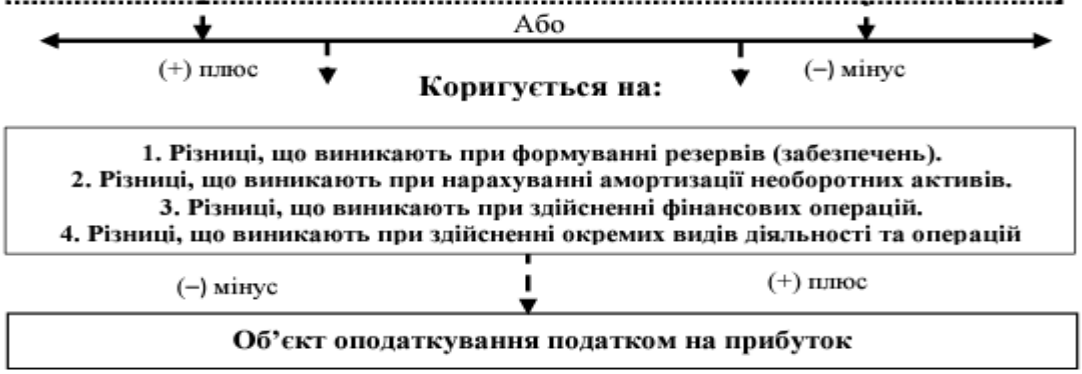

Рис. 2.6. Алгоритм визначення об'єкта оподаткування податком на прибуток з використанням Звіту про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) ф. № 2

Джерело: узагальнено автором

Облік суми витрат з податку на прибуток, яка складається з поточного податку на прибуток визначається відповідно до НП(С)БО 17 «Податок на прибуток» ведеться на рахунку 98 «Податок на прибуток». На цьому рахунку також ведеться облік відрахувань до Державного бюджету України від доходів за державними грошовими лотереями і податку на доходи від страхової діяльності.

За дебетом рахунку 98 «Податок на прибуток» відображаються

нараховані суми податку на прибуток, відрахувань до Державного бюджету України від доходів від проведення державних грошових лотерей і податку на доходи від страхової діяльності, за кредитом – включення до фінансових результатів на рахунку 79 «Фінансові результати».

У кінці року зобов'язання з податку на прибуток підприємством відображається за кредитом аналітичного рахунка з обліку розрахунків з податку на прибуток рахунка 64 «Розрахунки за податками й платежами» і дебетом рахунка 98 «Податок на прибуток». Кредитове сальдо на відповідному аналітичному рахунку підлягає перерахуванню до бюджету.

Кореспонденція рахунків з обліку поточного податку на прибуток (табл. 2.3).

Таблиця 2.3

Кореспонденція рахунків з обліку поточного податку на прибуток ТОВ «ЛК «Д ЕНД Д»

Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків бухгалтерського обліку		Сума, грн.
	Дебет	Кредит	
Сформовано фінансовий результат за звітний період	70-74	79	190000,00
	79	90, 92-97	150000,00
Нараховано податок на прибуток (190000,00 – 150000,00) * 18 %	79	98	7200,00
Відображено розрахунки з бюджетом за податком на прибуток	98	641/ Розрахунки за податком на прибуток	7200,00
Списано фінансовий результат на нерозподілений прибуток (190000,00 – 150000,00 – 7200,00)	441	79	32800,00
Донараховано податок на прибуток підприємства у результаті уточнення за попередній рік (надано уточнюючу податкову декларацію з податку на прибуток)	441	641/ Розрахунки за податком на прибуток	4000,00
Нараховано штраф і пеню, що відображено в уточнюючій податковій декларації з податку на прибуток	948	641/ Розрахунки за податком на прибуток	600,00
Перераховано до бюджету податок на прибуток, включаючи податок на прибуток за попередній звітний рік, а також штраф і пеню (7200,00 + 4000,00 + 600,00)	641/ Розрахунки за податком на прибуток	311	11800,00

Джерело: узагальнено автором за матеріалами ТОВ «ЛК «Д ЕНД Д»

Податковими (звітними) періодами для податку на прибуток

підприємств, є календарні: квартал, півріччя, три квартали, рік. При цьому податкова декларація розраховується наростаючим підсумком.

Базове підприємство звітує щорічно.

Подання річної податкової декларації з податку на прибуток здійснюється протягом 60 календарних днів, що настають за останнім календарним днем звітного (податкового) року.

Форма податкової декларації з податку на прибуток затверджена наказом Міністерства фінансів України.

Отже, платник податків зобов'язаний самостійно сплатити суму податкового зобов'язання, зазначену у поданій ним податковій декларації, протягом 10 календарних днів, що настають за останнім днем відповідного граничного строку, передбаченого ПКУ для подання податкової декларації.

Висновки до розділу 2

Облікова політика в частині фінансових результатів має вагоме значення для ефективної організації бухгалтерського обліку, тому що доцільність, обґрунтованість та деталізація процесу обліку доходів, витрат потрібні для ухвалення управлінських рішень, визначення результатів діяльності підприємства, виконання певних завдань структурними підрозділами, визначення фактичної ефективності організаційних заходів щодо розвитку й удосконалення господарської діяльності підприємства.

Організація бухгалтерського обліку на ТОВ «ЛК «Д ЕНД Д» здійснюється відповідно до чинного законодавства України за журнальною формою обліку бухгалтерською службою на чолі з головним бухгалтером. Бухгалтерський облік фінансових результатів забезпечує безперервний контроль за правильним і цільовим використанням матеріальних ресурсів та їх збереженням, а також сприяти поліпшенню ефективності господарської діяльності товариства.

Звіт про фінансові результати (звіт про сукупний дохід) ТОВ «ЛК «Д ЕНД Д» складається згідно з чинним законодавством, своєчасно та якісно. Показники його доходів, витрат, фінансових результатів та сукупних доходів

є достовірними, підтверджені даними бухгалтерського обліку. Помилок і перекручень у фінансовій звітності досліджуваного підприємства не виявлено.

Товариство з обмеженою відповідальністю «ЛК «Д ЕНД Д» є платником податку на прибуток на загальних підставах. Базове підприємство за 2022 рік мало чистий дохід від реалізації менше 20 млн грн, тому воно не застосовує різниці для корегування фінансового результату до оподаткування і використовує базову ставку.

Податковими (звітними) періодами для податку на прибуток підприємств, є календарні: квартал, півріччя, три квартали, рік. При цьому податкова декларація розраховується наростаючим підсумком. Базове підприємство звітує щорічно.

РОЗДІЛ 3.
МЕТОДИКА АНАЛІЗУ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ

3.1. Методика аналізу фінансових результатів та її загальна характеристика

У даний час значна частина підприємств нашої країни знаходиться у край важкому фінансовому становищі, постійно зростає їх кредиторська та дебіторська заборгованість, мають місце затримання виплати заробітної плати тощо. Тому розробка та впровадження аналізу та моніторингу фінансового стану підприємств і організацій на основі міжнародної системи бухгалтерського обліку допоможе державі та підприємцям активніше впливати на покращення фінансових результатів діяльності цих підприємств. Основним джерелом інформації про фінансову діяльність ділового партнера є публічна бухгалтерська звітність. Звітність підприємства в ринковій економіці базується на узагальненні даних фінансового обліку і є інформаційною ланкою, що пов’язує підприємство з суспільством і діловими партнерами – користувачами інформації про діяльність підприємства. Загалом в аналізі фінансових результатів прибутку є накладні на відвантаження продукції, дані аналітичного бухгалтерського обліку за рахунками результатів, фінансової звітності ф. № 1 «Баланс (звіт про фінансовий стан)», ф. № 2 «Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)», ф. № 3 «Звіт про рух грошових коштів», ф. № 4 «Звіт про власний капітал», ф. № 5 «Примітки до річної фінансової звітності», дані статистичної звітності «Звіт про випуск, реалізацію та обіг цінних паперів», дані внутрішньої управлінської звітності, а також відповідні таблиці бізнес-плану підприємства.

Діяльність підприємств у сфері фінансових результатів спрямована на забезпечення отримання прибутку та його оптимальний розподіл і використання, а за наявності збитків - на встановлення їх причин та джерел покриття.

Для того, щоб дослідити склад, структуру доходів та витрат ТОВ «ЛК «Д ЕНД Д» за 2020-2022 рр. розрахуємо абсолютні та відносні показники, наведені в таблиці 3.1.

Таблиця 3.1

Динаміка складу, структури доходів та витрат ТОВ «ЛК «Д ЕНД Д» за 2020 – 2022 рр.

Показник	2020 р.		2021 р.		2022 р.		Відхилення (+;-)			
							2021 р./ 2020 р. у:		2022 р./ 2021 р. у:	
	сума, тис.грн	ПВ, %	сума, тис.грн	ПВ, %	сума, тис.грн	ПВ, %	сума, тис.грн.	ПВ, %	сума, тис.грн.	ПВ, %
Всього доходів	7569	100	10604	100	10428	100	3035	х	-176	х
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	6278	82,94	8070	76,10	5698	54,64	1792	-6,84	-2372	-21,46
Інші операційні доходи	0	0,00	0	0,00	931	8,93	0	0,00	931	8,93
Інші фінансові доходи	1291	17,06	2534	23,90	3799	36,43	1243	6,84	1265	12,53
Всього витрат	8349	100	12965	100	12339	100	4616	х	-626	х
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	6077	72,53	8008	61,77	5672	45,97	1931	-10,76	-2336	-15,80
Адміністрати вні витрати	1171	14,03	2337	18,03	2071	16,78	1166	4,00	-266	-1,24
Інші операційні витрати	58	0,95	149	1,14	931	7,55	91	0,19	782	6,41
Фінансові витрати	1028	12,31	2424	18,70	2045	16,57	1396	6,38	-379	-2,12
Інші витрати	0	0,00	0	0,00	1600	12,97	0	0,00	1600	12,97
Витрати з податку на прибуток	15	0,18	47	0,36	20	0,16	32	0,18	-27	-0,20
Чистий фінансовий результат: прибуток	248	х	63	х	134	х	-185	х	71	х

Джерело: розроблено автором за показниками фінансової звітності

Згідно даних таблиці 3.1, розмір доходів у 2021 р. порівняно з 2020 р. зріс на 3035 тис. грн. за рахунок чистого доходу від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), а у 2022 р. проти 2021 р. незначно знизився на 176 тис. грн. за рахунок чистого доходу від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)та інших фінансових доходів.

Найбільшу питому вагу у сукупних доходах ТОВ «ЛК «Д ЕНД Д» у 2020-2022 рр. складав чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг). Так, у 2020 р. його питома вага становила 82,94 п.п, у 2021 р. – 76,10 п.п., у 2022 р. – 54,64 п.п. Зниження суми чистого доходу від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) призвело до зменшення його частки в загальному обсязі доходів досліджуваного товариства.

Наочно динаміку розміру доходів ТОВ «ЛК «Д ЕНД Д» за 2020-2022 рр. представлено на рисунку 3.1.

Інші операційні доходи мають тенденцію до збільшення, а інші фінансові доходи змінювалися також збільшувалися.

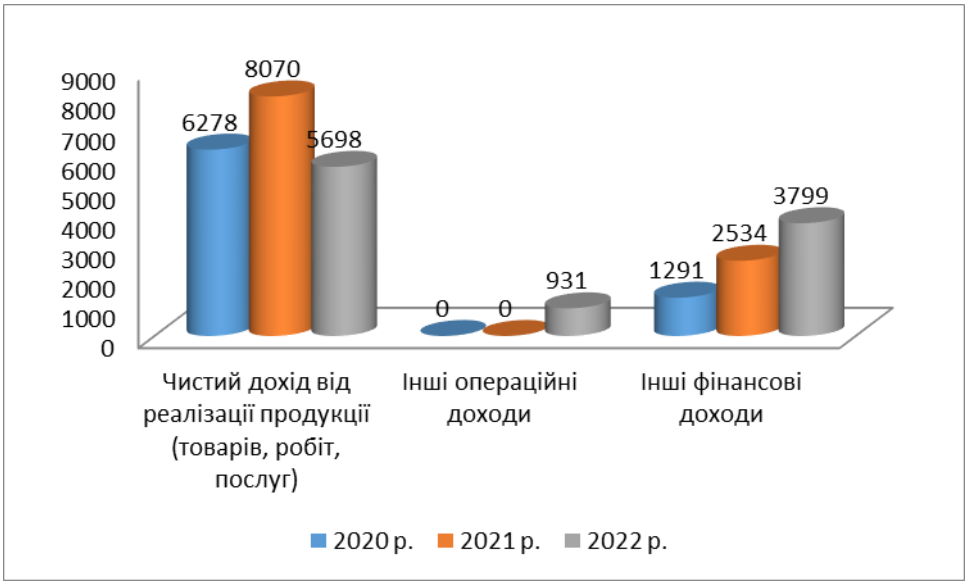

Рис. 3.1. Динаміка розміру доходів ТОВ «ЛК «Д ЕНД Д» за 2020-2022 рр.

Джерело: розроблено автором за показниками фінансової звітності

Так, в 2021 р. проти 2020 р. спостерігаємо зростання суми інших

фінансових доходів на 1243 тис. грн., і в 2022 р. порівняно з 2021 р. на 1265 тис. грн. Також в 2022 році з'явилися інші операційні доходи на суму 931 тис.грн.

Для узагальненого аналізу доходів побудуємо рисунок 3.2, на якому зображена структура доходів ТОВ за досліджуваний період.

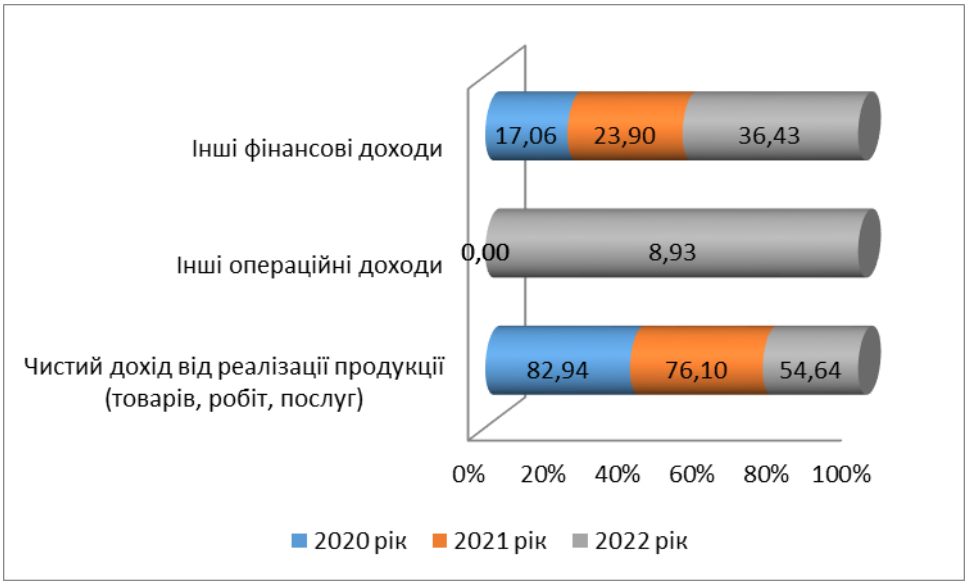

Рис. 3.2. Структурна динаміка доходів ТОВ «ЛК «Д ЕНД Д» за 2020-2022 рр.

Джерело: розроблено автором за показниками фінансової звітності

Як бачимо з рис. 3.1 та 3.2 чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) у структурі сукупних доходів досліджуваного товариства займає найбільшу частку.

Протягом 2020-2022 рр. відбулося збільшення суми витрат ТОВ «ЛК «Д ЕНД Д» з 8349 тис. грн. до 12339 тис. грн. У 2021 р. проти 2020 р. збільшення було пов’язано зі збільшенням розміру собівартості реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг), адміністративних витрат, фінансових витрат та інших операційних витрат.

У 2022 р. в порівнянні з 2021 р. зниження відбулося за рахунок собівартості реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг), адміністративних витрат та фінансових витрат.

Витрати з податку на прибуток змінювалися не рівномірно.

Динаміку розміру витрат ТОВ «ЛК «Д ЕНД Д» за 2020-2022 рр. наведено на рисунку 3.3.

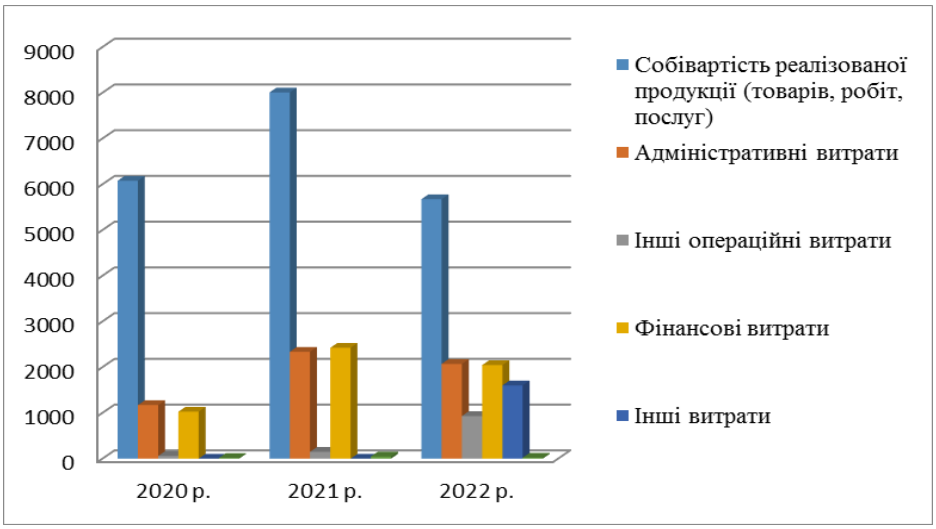

Рис. 3.3. Динаміка розміру витрат ТОВ «ЛК «Д ЕНД Д» за 2020-2022 рр.

Джерело: розроблено автором за показниками фінансової звітності

Як бачимо з рисунку 3.3 найбільшу суму у складі сукупних витрат за 2020- 2022 рр. займала собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг). Так,у 2020 р. вона становила 6077 тис. грн, 2021 р. - 8008 тис. грн, 2022 р. - 5672 тис. грн.

Наочно динаміку структури витрат ТОВ «ЛК «Д ЕНД Д» за 2020-2022 роки наведено на рис. 3.4.

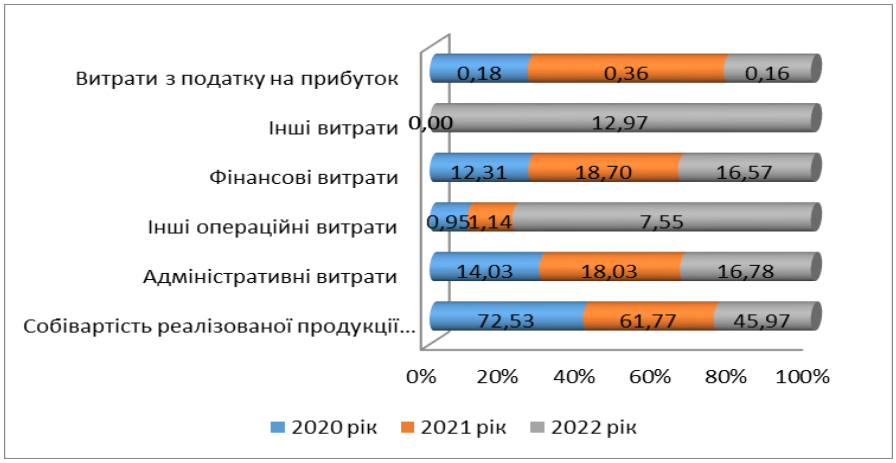

Рис. 3.4. Структурна динаміка витрат ТОВ «ЛК «Д ЕНД Д» за 2020-2022 рр. *Джерело: розроблено автором за показниками фінансової звітності*

Розглянувши рисунок 3.4, можна стверджувати, що найбільшу питому вагу у складі сукупних витрат ТОВ «ЛК «Д ЕНД Д» за 2020-2022 рр. займала собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг). Так, у 2020 р. її частка становила 72,53 %, 2021 р. – 61,77 %, 2022 р. – 45,97%. Другими по розміру та питомої вазі є адміністративні витрати. Їх частка у загальних витратах зросла з 14,03% до 16,78 %. Найменшими залишаються інші операційні витрати. Їх питома вага в загальному обсязі витрат складає 7,55 %. Протягом досліджуваного періоду спостерігаємо зростання частки інших витрат та фінансових витрат. Так, питома вага інших витрат зросла до 12,97 %, фінансових витрат з 12,31 % до 16,57 %. Частка витрат з податку на прибуток знизилася за період дослідження з 0,18 % до 1,16 %.

ТОВ «ЛК «Д ЕНД Д» у 2020 р. отримало чистий прибуток у розмірі 248 тис. грн, 2021 р. - 63 тис. грн, 2022 р. - 134 тис. грн. (рис. 3.5).

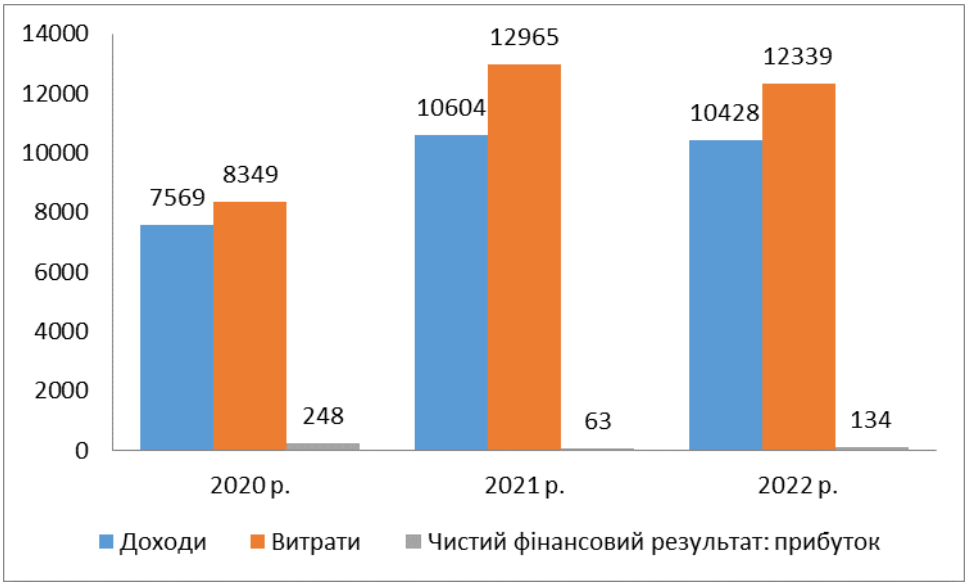

Рис. 3.5. Динаміка розміру доходів, витрат та чистого прибутку ТОВ «ЛК «Д ЕНД Д» за 2020-2022 рр.

Джерело: розроблено автором за показниками фінансової звітності

Таким чином, головним джерелом формування чистого прибутку ТОВ «ЛК «Д ЕНД Д» протягом досліджуваного періоду є прибуток від продажу (операційної діяльності), що є свідченням його нормальної виробничої діяльності.

3.2. Узагальнення результатів аналізу фінансових результатів та прийняття управлінських рішень щодо покращення результатів діяльності

Прибуток - це підсумковий показник, результат фінансово-господарської діяльності підприємств як суб'єктів господарювання. Тому прибуток відбиває її результати і зазнає впливу багатьох чинників. На формування прибутку як фінансового показника діяльності підприємства, що відбивається в бухгалтерському обліку, в офіційній звітності, впливає встановлений порядок визначення фінансових результатів діяльності; галузь господарства; установлені законодавством форми обліку фінансових результатів.

Отже, як бачимо, суттєво зростання обсягів виробництва та собівартості реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг) в першу чергу впливає на збільшення чистого прибутку.

В умовах ринкової економіки головною концептуальною метою управління фінансовим результатом (прибутком) підприємства є максимізація добробуту його власників у поточному і перспективному періодах. Це означає забезпечення: максимального прибутку, відповідного рівня ресурсів підприємства, оптимальної пропорційності між рівнем сформованого прибутку і допустимим рівнем ризику; високої якості сформованого прибутку, виплати необхідного рівня доходу на інвестований капітал власникам підприємства, достатнього обсягу інвестицій за рахунок прибутку відповідно до завдань розвитку бізнесу, зростання ринкової вартості організації, ефективності програм участі персоналу в розподілі прибутку.

Показники фінансових результатів характеризують абсолютний ефект та ефективність господарювання підприємства за всіма напрямами його діяльності: виробничої, збутової, постачальницької, фінансової та інвестиційної. Показники фінансових результат складають основу

економічного розвитку підприємства та зміцнення його фінансових стосунків з усіма учасниками комерційного справи.

Зростання прибутку створює фінансову базу для самофінансування, розширеного відтворення, рішення проблем соціального та матеріального заохочення персоналу. Прибуток є також найважливішим джерелом формування доходів бюджетупогашення боргових зобов'язань компанії перед банками, іншими кредиторами та інвесторами. Таким чином, показники прибуткує найважливішими в системі оцінки результативності та ділових якостей підприємства, ступеня його надійності і фінансового благополуччя, як партнера.

Під розподілом прибутку розуміють спрямування прибутку до бюджету у вигляді податків і визначення чистого прибутку, який залишається у розпорядженні ТОВ «ЛК «Д ЕНД Д».

Порядок розподілу і використання чистого прибутку фіксується в статуті досліджуваного товариства підприємства. Загальна схема розподілу прибутку представлена на рисунку 3.6.

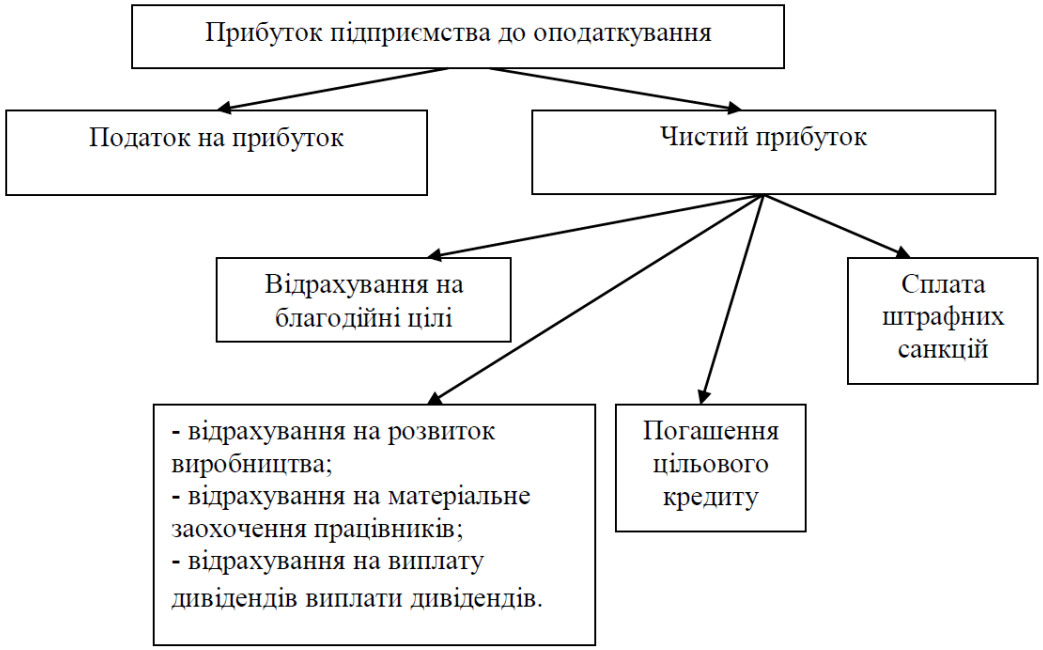

Рис. 3.6. Загальна схема розподілу і використання прибутку на ТОВ «ЛК «Д ЕНД Д»

Джерело: розроблено автором за показниками фінансової звітності

Аналіз розподілу прибутку ТОВ «ЛК «Д ЕНД Д» почнемо з розрахунку коефіцієнтів ефективності розподілу прибутку. Для узагальнюючої оцінки ефективності розподілу прибутку використовуються наступні основні показники.

Коефіцієнт оподаткування прибутку (Ко) розраховується за формулою 3.1:

Ко=Пп/Вп, (3.1)

де, Пп - сума податків, зборів і інших обов'язкових платежів, що виплатили зарахунок прибутку в аналізованому періоді, тис. грн.;

ВП - сума валового прибутку підприємства в аналізованому періоді, тис.грн.

Розрахунок коефіцієнта чистого прибутку (Кчп) здійснюється за формулою 3.2:

Кчп=ЧП/ВП, (3.2)

де ЧП - сума чистого прибутку підприємства в аналізованому періоді, грн.

Коефіцієнта капіталізації (Ккп) розраховується за формулою 3.3:

Ккп=ЧПк/Пдп, (3.3)

де ЧПк - сума капіталізованого чистого прибутку, тис. грн.;

Пдп - прибуток до оподаткування, тис. грн.

При розрахунку коефіцієнта споживання прибутку використовується формула 3.4:

Ксп=ЧПс/ЧП, (3.4)

де ЧПс - сума чистого прибутку, використаного на споживання, грн.

Для оцінки ефективності використання капіталізованої частини прибутку ТОВ «ЛК «Д ЕНД Д» застосовуються наступні основні показники:

Коефіцієнт інвестування прибутку (Кін) показує, яка частина капіталізованого прибутку була використана на інвестування приросту активів у досліджуваному періоді.

Розрахунок цього показника здійснюється за формулою 3.5:

Кін=ЧПі/ЧПк, (3.5)

де ЧПі - сума капіталізованого чистого прибутку, що використаний на інвестування приросту активів у досліджуваному періоді, тис. грн.

Коефіцієнт резервування прибутку (Крзп) характеризує, яка частина капіталізованого прибутку прямує в резервний і інші страхові фонди підприємства. Для розрахунку цього показника використовується формула 3.6:

Крзп=ЧПрз/ЧП, (3.6)

де, ЧПрз - сума капіталізованого чистого прибутку, що спрямована в резервний і інші страхові фонди підприємства, тис.грн.

Для оцінки ефективності використання прибутку, спрямованого на споживання, застосовують коефіцієнт виплати прибутку власникам (коефіцієнт дивідендних виплат), який розраховується за формулою 3.7:

Квд=ЧПд/ЧП, (3.7)

де ЧПд - сума чистого прибутку, що виплачений власникам підприємства,тис.грн.

Розрахунок вищенаведених показників представлено у таблиці 3.2.

Таблиця 3.2

Коефіцієнти ефективності розподілу прибутку ТОВ «ЛК «Д ЕНД Д» за 2020-2022 рр.

Показник	2020 р.	2021 р.	2022 р.	Відхилення (+,-)	
				2021 р.від 2020 р.	2022 р.від 2021 р.
1	2	3	4	5	6
Сума податків, зборів і інших обов’язкових платежів з прибутку	15	47	20	32	-27
Валовий прибуток	201	62	26	-139	-36
Чистий фінансовий результат: прибуток	248	63	134	-185	71
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	263	110	154	-153	44

Продовження таблиці 3.2

1	2	3	4	5	6
Капіталізований чистий прибуток	248	63	134	-185	71
Чистий прибуток, використаний на споживання	50	13	27	-37	14
Чистий прибуток, інвестований на приріст активів	124	31	67	-93	36
Чистий прибуток, спрямований на дивідендні виплати	50	13	27	-37	14
Коефіцієнт капіталізації прибутку	0,813	0,803	0,802	-0,01	-0,001
Коефіцієнт чистого прибутку	0,201	0,228	0,38	0,027	0,152
Коефіцієнт споживання прибутку	0,2	0,2	0,2	0	0
Коефіцієнт інвестування прибутку	0,5	0,5	0,5	0	0
Коефіцієнт дивідендних виплат	0,2	0,2	0,2	0	0
Коефіцієнт оподаткування	0,046	0,056	0,094	0,01	0,038

Джерело: розроблено автором за показниками фінансової звітності

Розглянувши інформацію таблиці 3.2, можна стверджувати, що у 2022 р. ТОВ «ЛК «Д ЕНД Д» 50 % від чистого прибутку спрямовує на фінансування приросту активів, 20 % на споживання, 20 % на виплату дивідендів. За даними планово- економічно відділу досліджуваного товариства 10 % чистого прибутку направляється для розміщення на депозиті. Збільшення коефіцієнту оподаткування пов’язано зі зростанням суми податків.

Планування розподілу чистого прибутку на ТОВ «ЛК «Д ЕНД Д» здійснюється поетапно:

1. Визначається потреба в прибутку за напрямами його використання. Розрахунок здійснюється за окремими елементами його складових:

фінансування розвитку матеріально-технічної бази; фінансування приросту власних оборотних коштів; фінансовий резерв (фонд ризику чи фонд регулювання цін);

погашення довгострокових і середньострокових кредитів банків;

погашення інших видів кредитних зобов'язань і виплата процентів з них; придбання кредитних зобов'язань, акцій інших підприємств;

фінансування діяльності об'єднань, асоціацій, концернів, інших горизонтальних структур, членом яких є досліджуване товариство;

здійснення соціального розвитку і заохоченням трудового колективу; виплата дивідендів власників;.

сплата податків, інших обов'язкових платежів і внесків, передбачених чинним законодавством.

2. Формується цільова структура розподілу прибутку. При проведенні цієїроботи враховується ряд факторів:

стадія життєвого циклу та стратегічні цілі розвитку ТОВ «ЛК «Д ЕНД Д»;

темпи зростання обігу продукції, передбачені стратегічними планами розвитку досліджуваного товариства;

наявна структура капіталу та ступінь її оптимальності;

необхідність здійснення реального інвестування з метою раціональної диверсифікації, впровадження нових технологій, розширення, оновлення, модернізація основних фондів;

обсяги соціальної сфери, потреба в її поточному фінансуванні та подальшому розвитку;

економічні інтереси власників на короткостроковий та довгостроковий періоди.

3. Визначається пріоритетність в використанні прибутку;

4. Збалансування потреби в прибутку по напрямах його використання з можливостями отримання прибутку при здійсненні фінансово-господарської діяльності ТОВ «ЛК «Д ЕНД Д».

Таким чином, на ТОВ «ЛК «Д ЕНД Д» визначаються пріоритетні напрямки використання прибутку (капіталізації коштів, що спричинить до подальшого розвитку та покращення фінансових результатів від діяльності досліджуваного товариства); забезпечуються умови діяльності ТОВ «ЛК «Д

ЕНД Д» за яких прибуток, який підлягає розподілу не буде використовуватися для сплати штрафних санкцій; складається детальний план використання та розподілу прибутку з визначеними датами та конкретним кошторисом; проводиться чіткий контроль за виконанням поставлених завдань у плані використання та розподілу прибутку.

Для більш повної оцінки прибутковості фінансово-господарської діяльності підприємств у вітчизняній практиці паралельно з аналізом фінансових результатів проводять аналіз рентабельності діяльності підприємства. Показники рентабельності повніше ніж прибуток характеризують кінцеві результати діяльності підприємства, оскільки їх величина показує співвідношення прибутку з наявними або використаними ресурсами.

У таблиці 3.3 наведено показники для розрахунку рентабельності ТОВ «ЛК «Д ЕНД Д» за 2020-2022 рр., які розраховані за даними Балансу (звіту про фінансовий стан) та Звіту про фінансові результати (звіту про сукупний дохід).

Таблиця 3.3

Показники для розрахунку рентабельності ТОВ «ЛК «Д ЕНД Д» за 2020-2022 рр., *тис. грн.*

Показник	2020 рік	2021 рік	2022 рік	Відхилення (+;-) 2021 р./2020 р.		Відхилення (+;-) 2022 р./2021 р.	
				Абсолютне	Відносне, %	Абсолютне	Відносне, %
1	2	3	4	5	6	7	8
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), тис. грн.	6278	8070	5698	1792	28,54	-2372	-29,39
Чистий фінансовий результат: прибуток, тис. грн.	248	63	134	-185	-74,60	71	112,70
Середньорічна вартість основних засобів, тис. грн.	16,5	12	8	-4,5	-27,27	-4	-33,33
Середньорічна вартість оборотних активів, тис. грн.	815	1677,5	4460	862,5	105,83	2782,5	165,87

Продовження таблиці 3.3

1	2	3	4	5	6	7	8
Середньорічна вартість сукупного капіталу, тис. грн.	3297	7133,5	11120	3836,5	116,36	3986,5	55,88
Середньорічна вартість власного капіталу, тис. грн.	-258	-102,5	-4	155,5	-60,27	98,5	-96,10
Середньорічна вартість позикового капіталу, тис. грн.	3555	7236	11124	3681	103,54	3888	53,73
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг), тис. грн.	6077	8008	5672	1931	31,78	-2336	-29,17

Джерело: розроблено автором за показниками фінансової звітності

Показники рентабельності ТОВ «ЛК «Д ЕНД Д» за 2020-2022 рр. наведено утаблиці 3.4.

Таблиця 3.4

Показники рентабельності ТОВ «ЛК «Д ЕНД Д» за 2020-2022 рр., %

Показник	2020 рік	2021 рік	2022 рік	Відхилення (+,-) 2021 р. / 2020 р., п.п.	Відхилення (+,-) 2022 р. / 2021 р., п.п.
Рентабельність сукупного капіталу	5,77	5,23	6,97	-0,54	1,74
Рентабельність власного капіталу	6,44	5,72	7,69	-0,72	1,97
Рентабельність позикового капіталу	57,33	60,64	74,68	3,31	14,04
Рентабельність іммобілізованих активів	14,88	15,53	20,45	0,65	4,92
Рентабельність оборотних активів	9,54	7,96	10,66	-1,58	2,70
Рентабельність витрат	4,95	5,18	8,56	0,23	3,38
Операційна рентабельність реалізації	4,50	3,95	7,31	-0,55	3,36
Валова рентабельність реалізації	19,72	18,48	18,39	-1,24	-0,09
Чиста рентабельність реалізації	3,97	4,22	6,99	0,25	2,77

Джерело: розроблено автором за показниками фінансової звітності

Згідно даних таблиці 3.4 рентабельність сукупного, власного, оборотних

активів у 2021 р. порівняно з 2020 р. знизилась за рахунок зменшення розміру чистого прибутку. Рентабельність основних засобів та позикового капіталу зросла, що було пов’язано з перевищенням темпів зниження середньорічної вартості основних засобів та позикового капіталу над темпами зниження чистого прибутку.

Показники рентабельності витрат та чистої рентабельності у 2021 р. проти 2020 р. зросли, що обумовлено перевищенням темпів зниження собівартості та чистого доходу над темпами зниження чистого прибутку.

Валова рентабельність за досліджуваний період знизилась у 2021 р. на 1,24 п.п.. Причина зменшення - перевищення темпів зниження чистого доходу над темпами зниження валового прибутку.

Операційна рентабельність знизилась на 0,55 п.п., що також пов’язано з тим, що темпи зниження чистого доходу вище темпів зниження операційного фінансового результату.

У 2022 р. порівняно з 2021 р. ситуація змінилася за рахунок збільшення суми чистого прибутку. Спостерігаємо зростання рентабельності сукупного, власного та позикового капіталу, основних засобів та оборотного капіталу, витрат, продажу.

Валова рентабельність знизилась за рахунок перевищення темпів зниження чистого доходу над темпами зниження валового прибутку. Операційна рентабельність зросла на 3.36 п.п. у зв’язку зі збільшенням операційного прибутку. Динаміку показників рентабельності сукупного, власного, оборотного капіталу та основних засобів ТОВ «ЛК «Д ЕНД Д» наочно наведено на рисунку 3.7.

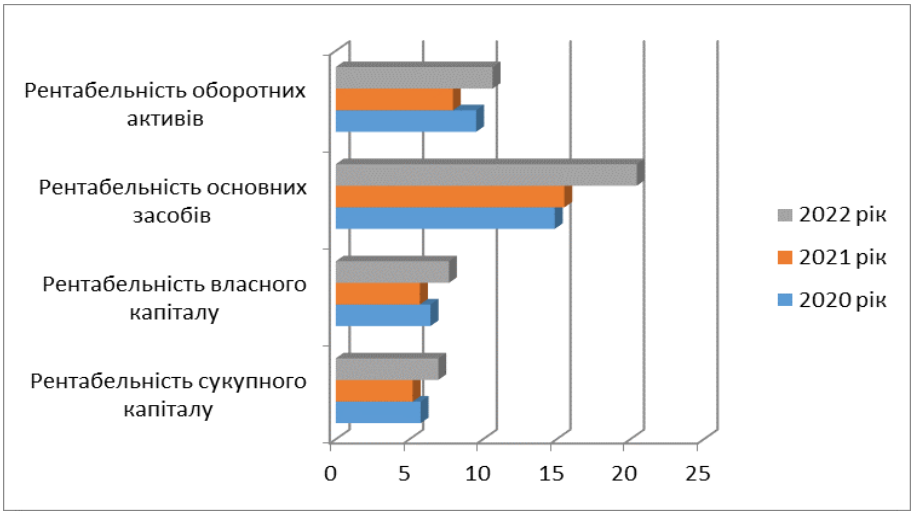

Рис. 3.7. Динаміка показників рентабельності сукупного, власного, оборотного капіталу та основних засобів ТОВ «ЛК «Д ЕНД Д» за 2020-2022 роки, %

Джерело: розроблено автором за показниками фінансової звітності

На рисунку 3.8 наведемо динаміку показників рентабельності витрат, операційної, валової та чистої рентабельності продаж.

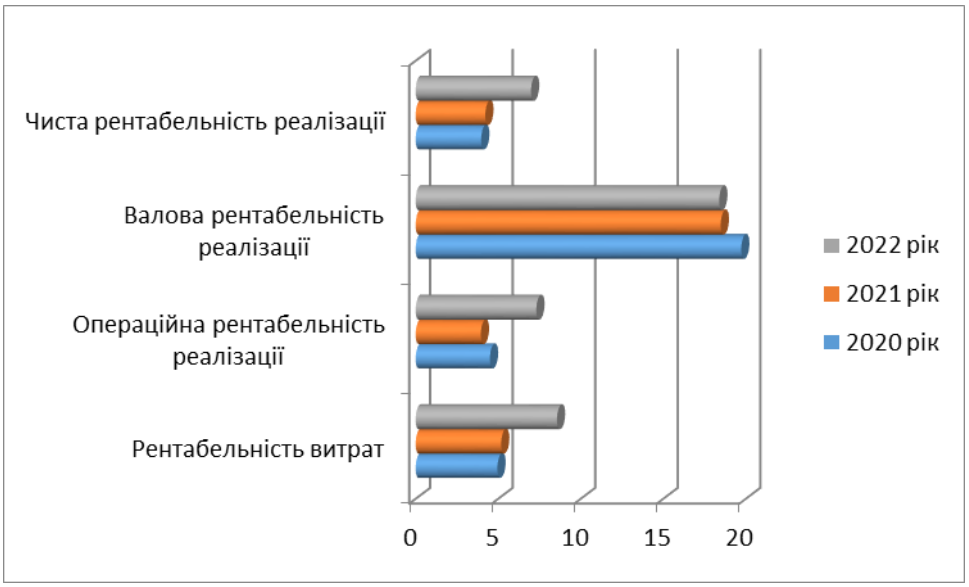

Рис. 3.8. Динаміка показників рентабельності витрат, операційної, валової та чистої рентабельності продаж ТОВ «ЛК «Д ЕНД Д» за 2020-2022 рр, %

Джерело: розроблено автором за показниками фінансової звітності

Для прогнозування можливих змін у фінансовому стані господарюючих

суб'єктів, оцінки перспектив економічного росту та оцінки впливу факторів на рівень рентабельності широке застосування отримали моделі Дюпона - стандартного мультиплікатора, які розроблені фірмою Du Pont. Перша з них, дозволяє визначити вплив зміни рентабельності продажу й оборотності капіталу (майна, активів) на рівень рентабельності сукупних активів.

Тому, визначимо вплив зміни рентабельності продажу й оборотності капіталу (майна, активів) на рівень рентабельності сукупних активів. Взаємозв'язок між зазначеними показниками виражається формулою 3.8:

$$Р_{\overline{К}} = \frac{ЧП}{ЧВ} \times \frac{ЧВ}{\overline{К}} = Р_{П} \times О_{\overline{К}} \quad (3.8)$$

де $\overline{К}$ - середньорічний обсяг капіталу, тис. грн.;

ЧП - чистий прибуток підприємства, тис. грн.;

ЧВ - чиста виручка підприємства, тис. грн.;

Рк - рентабельність капіталу, %

$Р_{П}$ - рентабельність продажу, %;

$О_{\overline{к}}$ - оборотність капіталу, раз.

При розрахунку впливу факторів (як зовнішні, так і внутрішні користувачі інформації) можуть застосовувати прийом скоригованих показників, які розраховані далі.

Розрахуємо вплив чистої рентабельності продажу та оборотності активів на рентабельність капіталу на основі факторної моделі. Основні показники відобразимо у таблиці 3.5.

Дані таблиці 3.5 свідчать про те, що у 2022 р. проти 2021 р. рентабельність капіталу ТОВ «ЛК «Д ЕНД Д» збільшилася на 1,74 п.п. Це відбулося за рахунок зростання чистої рентабельності продажу на 2,77 п.п., рентабельність капіталу підвищилась на 2,06 п.п., а за рахунок зменшення коефіцієнта оборотності капіталу на 0,25 раз рентабельність капіталу

знизилась на 1,70 п.п.

Таблиця 3.5

Вплив чистої рентабельності продажу та оборотності активів на рентабельність капіталу ТОВ «ЛК «Д ЕНД Д» за 2021-2022 роки

Показник	2021 рік	2022 рік	Скориговани йпоказник	Зміни (+,-)		
				всього	у т. ч. за рахунок	
					рентабельності продажу	оборот-ності капіталу
Чистий фінансовий результат: прибуток,тис. грн.	63	134	х	71	х	х
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), тис. грн.	8070	5698	х	-2372	х	х
Рентабельність продажу, %	4,22	6,99	х	2,77	х	х
Середньорічний розмір капіталу, тис. грн.	7134	11120	х	31702	х	х
Коефіцієнт оборотності капіталу, раз	1,24	0,99	х	-0,25	х	х
Рентабельністькапіталу, %	5,23	6,97	8,67	1,74	3,44	-1,70

Джерело: розроблено автором за показниками фінансової звітності

Розрахуємо вплив фондовіддачі та рентабельності чистого доходу від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) на рентабельність основних засобів ТОВ «ЛК «Д ЕНД Д» за допомогою факторної моделі (формула 3.9).

$$P_{\overline{оз}} = \frac{ЧВ}{\overline{ОЗ}} \times \frac{ЧП}{ЧВ} = Ф_В \times P_{ЧВ} \quad , (3.9)$$

де $P_{\overline{оз}}$ - рентабельність середньорічної вартості основних засобів, %;

$Ф_В$ - фондовіддача, грн.;

$Р_{ЧВ}$ - рентабельність чистої виручки, %.

Розрахунки оформимо в таблиці 3.6.

Дані з таблиці 3.6 дають змогу відмітити, що у 2022 р. порівняно з 2021 р., рентабельність основних засобів ТОВ «ЛК «Д ЕНД Д» зросла на 4,92 п.п. Це відбулося за рахунок зменшення фондовіддачі на 0,75 грн. та

рентабельність основних засобів на 3,17 п.п., а за рахунок зростання рентабельності чистого доходу від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) на 2,77 п.п., рентабельність основних засобів підвищилась на 8,09 п.п.

Таблиця 3.6

Вплив фондовіддачі та рентабельності чистого доходу від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) на рентабельність основних засобів ТОВ «ЛК «Д ЕНД Д» за 2021-2022 рр.

Показник	2021 рік	2022 рік	Скоригований показник	Зміни (+,-)		
				всього	у т. ч. за рахунок	
					фондовіддачі	рентабельності виручки
Чистий фінансовий результат: прибуток, тис. грн.	63	134	х	71	х	х
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), тис. грн.	8070	5698	х	-2372	х	х
Середньорічна вартість основних засобів, тис. грн.	12	8	х	12532	х	х
Рентабельність виручки, %	4,22	6,99	х	2,77	х	х
Рентабельність основних засобів, %	15,53	20,45	12,36	4,92	-3,17	8,09
Фондовіддача, грн.	3,68	2,93	х	-0,75	х	х

Джерело: розроблено автором за показниками фінансової звітності

Розрахуємо вплив факторів на зміну обсягу рентабельності власного капіталу ТОВ «ЛК «Д ЕНД Д» за 2021-2022 рр. на основі факторної моделі (формула 3.10).

$$Р_{\overline{ВК}} = Р_{ЧВ} \times О_{\overline{А}} \times К_{ЗЛ}, = \frac{ЧП}{ЧВ} \times \frac{ЧВ}{\overline{А}} \times \frac{\overline{А}}{\overline{ВК}},$$

(3.10)

де $ВК$ - середньорічний розмір власного капіталу, тис. грн.;

– $А$ - середньорічна вартість активів, тис. грн.;

$ЧП$ - чистий прибуток підприємства, тис. грн.;

$ЧВ$ - чиста виручка підприємства, тис. грн.;

$Р_{\overline{ВК}}$ - рентабельність власного капіталу, %;

$РП$ - рентабельність продажу, %;

$О_{\overline{А}}$ - оборотність активів, раз;

$КФЗЛ$ - коефіцієнт фінансової залежності.

Результати розрахунків подано у таблиці 3.7.

Таблиця 3.7

Розрахунок впливу чистої рентабельності продажу, оборотності активів такоефіцієнта фінансової залежності на рентабельність власного капіталу ТОВ «ЛК «Д ЕНД Д» за 2021-2022 рр.

Показник	2021 рік	2022 рік	$СК_1$	$СК_2$	Зміни (+,-)			
					всього	у т. ч. за рахунок		
						$Р_{чв}$	$К_{\overline{А}}$	$К_{ФЗ}$
Чистий фінансовий результат: прибуток, тис. грн.	63	134	х	х	71	х	х	х
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), тис. грн.	8070	5698	х	х	-2372	х	х	х
Середньорічний розмір власного капіталу, тис. грн.	-102,5	-4	х	х	98,5	х	х	х
Середньорічна вартість активів, тис. грн.	1677,5	4460	х	х	2782,5	х	х	х
Рентабельність чистої виручки, %	4,22	6,99	х	х	2,77	х	х	х
Коефіцієнт оборотності активів, раз	1,24	0,99	х	х	-0,25	х	х	х
Коефіцієнт фінансової залежності	1,09	1,10	х	х	0,01	х	х	х
Рентабельність власного капіталу, %	5,72	7,69	9,45	7,54	1,97	3,73	-1,91	0,15

Джерело: розроблено автором за показниками фінансової звітності

Розрахунки таблиці 3.7 свідчать про те, що у 2022 р. проти 2021 р. рентабельність власного капіталу підвищилась на 1,97 п.п. Це за рахунок:

зростання рентабельності чистої виручки на 2,77 п.п. та рентабельність власного капіталу на 3,73 п.п;

зменшення коефіцієнта оборотності активів рентабельність власного капіталу знизилась на 1,91 п.п.;

підвищення коефіцієнта фінансової залежності на 0,01 рентабельність власного капіталу збільшилася на 0,15 п.п.

Загалом можна відмітити, що у 2022 р. проти 2021 р. більшість показників рентабельності скоротилися за рахунок зменшення розміру чистого прибутку, але у 2022 р. спостерігаємо значне покращення показників рентабельності, що пов’язано зі збільшенням суми чистого прибутку.

Отже, для підвищення показників ефективності діяльності досліджуваного товариства слід зосереджувати увагу не стільки на пошуку додаткових показників ефективності їх використання, скільки на вирішенні проблеми ознайомлення фінансистів ТОВ «ЛК «Д ЕНД Д» з методами економічного аналізу, які дозволять їм раціонально використовувати власні матеріально-технічні, трудові та фінансові ресурси.

Висновки до розділу 3

У даному розділі проаналізовані доходи, витрати та фінансові результати, узагальнено результати аналізу фінансових результатів та прийняття управлінських рішень щодо покращення результатів діяльності.

Розмір доходів у 2021 р. порівняно з 2020 р. зріс на 3035 тис. грн. за рахунок чистого доходу від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), а у 2022 р. проти 2021 р. незначно знизився на 176 тис. грн. за рахунок чистого доходу від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)та інших фінансових доходів.

Найбільшу питому вагу у сукупних доходах ТОВ «ЛК «Д ЕНД Д» у 2020-2022 рр. складав чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг). Так, у 2020 р. його питома вага становила 82,94 п.п, у 2021 р. – 76,10

п.п., у 2022 р. – 54,64 п.п. Зниження суми чистого доходу від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) призвело до зменшення його частки в загальному обсязі доходів досліджуваного товариства.

Протягом 2020-2022 рр. відбулося збільшення суми витрат ТОВ «ЛК «Д ЕНД Д» з 8349 тис. грн. до 12339 тис. грн. У 2021 р. проти 2020 р. збільшення було пов'язано зі збільшенням розміру собівартості реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг), адміністративних витрат, фінансових витрат та інших операційних витрат.

У 2022 р. в порівнянні з 2021 р. зниження відбулося за рахунок собівартості реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг), адміністративних витрат та фінансових витрат.

Найбільшу питому вагу у складі сукупних витрат ТОВ «ЛК «Д ЕНД Д» за 2020-2022 рр. займала собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг). Так, у 2020 р. її частка становила 72,53 %, 2021 р. – 61,77 %, 2022 р. – 45,97%. Другими по розміру та питомої вазі є адміністративні витрати. Їх частка у загальних витратах зросла з 14,03% до 16,78 %. Найменшими залишаються інші операційні витрати. Їх питома вага в загальному обсязі витрат складає 7,55 %. Протягом досліджуваного періоду спостерігаємо зростання частки інших витрат та фінансових витрат. Так, питома вага інших витрат зросла до 12,97 %, фінансових витрат з 12,31 % до 16,57 %. Частка витрат з податку на прибуток знизилася за період дослідження з 0,18 % до 1,16 %.

У 2022 р. ТОВ «ЛК «Д ЕНД Д» 50 % від чистого прибутку спрямовує на фінансування приросту активів, 20 % на споживання, 20 % на виплату дивідендів. За даними планово- економічно відділу досліджуваного товариства 10 % чистого прибутку направляється для розміщення на депозиті. Збільшення коефіцієнту оподаткування пов'язано зі зростанням суми податків.

Для підвищення показників ефективності діяльності досліджуваного товариства слід зосереджувати увагу не стільки на пошуку додаткових

показників ефективності їх використання, скільки на вирішенні проблеми ознайомлення фінансистів ТОВ «ЛК «Д ЕНД Д» з методами економічного аналізу, які дозволять їм раціонально використовувати власні матеріально-технічні, трудові та фінансові ресурси.

ВИСНОВКИ

На підставі проведеного дослідження можемо зробити висновок, що обрана тема є досить важливою та актуальною у наш час. Адже, мета кожного підприємства незалежно від виду чи форми власності – отримання в кінцевому результаті прибутку. Прибуток є головним фактором стимулювання виробництва, джерелом усіх фінансових ресурсів і створює фінансову основу для його розширення, задоволення соціальних і матеріальних потреб трудового колективу. Величина прибутку характеризує фінансові результати роботи підприємства та визначає його фінансовий стан. Але для кожного підприємства залишається невирішеною проблема виявлення резервів росту і ефективне управління ними, що є однією з найважливіших галузей аналітичної роботи.

Об’єктом дослідження є Товариство з обмеженою відповідальність «ЛК «Д ЕНД Д». Метою діяльності ТОВ «ЛК «Д ЕНД Д» є отримання прибутку від здійснення підприємницької діяльності та використання його в інтересах акціонерів, розширення ринку товарів та послуг, розвиток виробництва шляхом інвестування в найбільш перспективні галузі, підвищення ефективності використання матеріальних, фінансових та інших ресурсів на основі загальної діяльності та поділу праці.

ТОВ «ЛК «Д ЕНД Д» знаходиться на загальній системі оподаткування. При цьому воно є платником таких податків як: податок на прибуток (18%), податок на додану вартість (20%), мито, митні збори та інші.

В 2021 р. в порівнянні з 2021 р. також відбулося збільшення чистого доходу від реалізації та собівартості реалізації, при цьому прибуток зменшився на 185 тис.грн. Дохід від реалізації у 2021 році збільшилася майже на 1792 тис.грн., собівартість реалізації – на 1931 тис.грн. Середня чисельність працюючих не змінилася, але зарплата зросла на 1773,80 грн.

В 2022 році обсяги діяльності значно зменшились. В 2022 році дохід від реалізації у порівнянні з 2021 роком зменшився на 2372 тис.грн., собівартість

реалізації – на 2336 тис.грн., а прибуток збільшився на 71 тис.грн. Поряд з цим в 2022 році зменшилось число працюючих на 2 чол., а середня заробітна плата зменшилася на 654,76 грн. Середня заробітна плата нараховується на рівні мінімальної заробітної плати.

Вивчення нормативно-правової бази показало, що в законодавстві України термін «фінансові результати» не розглядається, а окремими нормативно— правовими актами щодо ведення бухгалтерського обліку визначено сутність понять «доходи», «витрати», «прибуток», «збиток».

Конкретизовано мету, завдання обліку фінансових результатів на ТОВ «ЛК «Д ЕНД Д», визначено основні джерела інформації із законодавчого регулювання обліку фінансових результатів. Законодавчі та нормативно-правові акти, що регулюють облік фінансових результатів мають багаторівневу систему, а саме: перший рівень - законодавчий, визначає сутність бухгалтерського обліку, завдання, основні поняття, напрями регулювання, організації та ведення бухгалтерського обліку й подання фінансової звітності; другий рівень - нормативний, встановлює базові правила формування повної та достовірної інформації про фінансові результати та подання інформації у фінансовій звітності; третій рівень - методичний, нормативно-правові акти носять рекомендаційний характер, у них викладено методичні вказівки, роз’яснення з питань обліку фінансових результатів; четвертий рівень - організаційний, документи у вигляді внутрішніх форм та інструкцій визначають правила раціональної організації обліку із застосуванням прогресивних форм і методів ведення обліку, відображують специфіку діяльності підприємства.

На ТОВ «ЛК «Д ЕНД Д» для обліку фінансових результатів за національними стандартами бухгалтерського обліку використовують рахунок 79 «Фінансові результати».

З метою дослідження ефективності формування та реалізації облікової політики підприємства в частині обліку доходів, витрат та фінансових результатів розроблено три взаємопов’язані елементи облікової політики -

організаційно- технічна, методична та заключна складові. У свою чергу, розмежовано елементи облікової політики, що регулюють облікове відображення доходів, витрат та фінансових результатів.

Для удосконалення обліку фінансових результатів запропоновано у Робочій план рахунків досліджуваного товариства включити: субрахунки четвертого порядку (в розрізі звичайної діяльності) та п'ятого порядку (в розрізі видів діяльності (операційної, фінансової, інвестиційної)) до рахунку 44 «Прибуток нерозподілений (непокриті збитки)»; систему аналітичних рахунків до субрахунків 701 «Дохід від реалізації готової продукції», 703 «Дохід від реалізації робіт і послуг», 704 «Вирахування з доходу», 791 «Результат операційної діяльності», 792 «Результат фінансових операцій», 903 «Собівартість реалізованих робіт і послуг»; субрахунок 795 «Фінансовий результат звітного періоду»; кореспонденцію рахунків з обліку податку на прибуток; регістр аналітичного обліку податку на прибуток, який сприяє певній систематизації даних та є необхідним для достовірного і точного відображення податку на прибуток у фінансовій звітності ПрАТ «Домінік».

За результатами аналізу рівня, структури та динаміки фінансових результатів діяльності ТОВ «ЛК «Д ЕНД Д» встановлено, що головним джерелом формування чистого прибутку є прибуток від операційної діяльності.

На підприємстві ТОВ «ЛК «Д ЕНД Д» доходи формуються в основному за рахунок доходу від реалізації, інших операційних доходів, інших фінансових доходів та інших доходів.

Витратна частина формується в основному за рахунок таких витрат: собівартість реалізованої продукції, адміністративні витрати, інші операційні витрати, фінансові витрати, інші витрати та витрати з податку на прибуток.

Оцінка формування, розподілу та використання чистого прибутку на ТОВ «ЛК «Д ЕНД Д» свідчить, що керівництво досліджуваного товариства визначає пріоритетні напрямки використання прибутку; складає детальний план використання та розподілу прибутку з визначеними датами та

конкретним кошторисом; проводить чіткий контроль за виконанням поставлених завдань у плані використання та розподілу прибутку та забезпечує умови діяльності досліджуваного товариства.

Показником, що демонструє наскільки ефективно використовуються ресурси ТОВ «ЛК «Д ЕНД Д» є рентабельність. За результатами аналізу показників рентабельності ТОВ «ЛК «Д ЕНД Д» зроблено висновок, що у 2022 р. зменшення розміру чистого прибутку призвело до зниження показників рентабельності. Зменшення показників рентабельності свідчать про зниження ефективності фінансово-господарської діяльності досліджуваного товариства.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Шипіна, С. Б. (2012). Сутність поняття «фінансові результати» як об'єкта бухгалтерського обліку. *«Вісник ЖДТУ»: Економіка, управління та адміністрування*, (1(59) Ч.1), 229–232. https://doi.org/10.26642/jen-2012-1(59) Ч.1-229-232

2. Бутинець Ф.Ф. Економічний аналіз: навч. посіб. Житомир: Рута, 2003. 680 с.

3. Загородній А.Г., Вознюк Г.Л. Фінансово-економічний словник. Київ: Знання, 2007. 1072 с.

4. Скалюк Р.В. Сутність та значення фінансових результатів в системі розвитку господарської діяльності промислових підприємств. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npkntu_e_2010_18- %281%29__23

5. Рета М. В., Пляка Г.О. Сучасні проблеми обліку фінансових результатів діяльності підприємств. *Вісник Нац. техн. ун-ту "ХПІ": зб. наук. пр. Темат. вип.: Технічний прогрес і ефективність виробництва*. Харків : НТУ "ХПІ". 2015. № 25 (1134). С. 25-34. URL: https://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/16151

6. Миронов П.П., Занько Б.М. Облік фінансового результату діяльності підприємства та шляхи його вдосконалення. Весняні наукові читання — 2023, CXXII Міжнародна науково-практична інтернет-конференція. м. Ужгород, 17 квітня 2023 року. с.106-108.

7. Нагорна І. В., Бондаренко В. О. Облік і аналіз фінансового результату в системі управління підприємством. *Ефективна економіка*. 2021. № 11. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=9577. DOI: 10.32702/2307-2105-2021.11.103

8. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: наказ Мінфін України; від 07.02.2013 № 73. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/l395549

9. Фірман Н.Я., Вашків О.П. Економічна сутність фінансового результату підприємства. Східна Європа: економіка, бізнес та управління. 2019. № 5. С. 162-168.

10. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 № 996-XIV. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/l39062

11. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 15 «Дохід»: затверджено наказом Мінфін України від 29.11.1999 № 290. URL:https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/l47543

12. Міжнародний стандарт фінансової звітності 15 «Дохід від договорів з клієнтами». URL:https://mof.gov.ua/storage/files/IFRS-15_ukr-compressed.pd

13. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 16 «Витрати»: затверджено наказом Мінфін України від 31.12.1999 № 318. URL:https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/l49818

14. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо заповнення форм фінансової звітності: затверджено наказом Мінфін України від 28.03.2013 № 433. URL:https://zakon.rada.gov.ua/rada/main/l397475

15. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI. URL:https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/l338198

16. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 17 «Податок на прибуток»: затверджено наказом Мінфін України від 28.12.2000 № 353. URL:https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/l76498

17. Про затвердження Плану рахунків бухгалтерського обліку та Інструкції про його застосування: Наказ Міністерства фінансів від 30.11.1999 № 291. URL:https://www.buhoblik.org.ua/uchet/organizacziya-buxgalterskogo-ucheta/3282-nakaz-291.html

18. Методичні рекомендації по застосуванню регістрів бухгалтерського обліку: затверджені наказом Мінфіну від 29.12.2000 р. № 356. URL:https://zakon.rada.gov.ua/rada/main/l79097

19. Бухгалтерський облік: підручник / Я. Д. Крупка, З. В. Задорожний, Н. В. Гудзь. Тернопіль: ТНЕУ, 2018. 460 с.

20. Про затвердження Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку: Наказ, Положення від 24.05.1995 № 88. URL:https://ips.ligazakon.net/document/view/reg704?an=0&ed=2022_12_28

21. Господарський кодекс України: Кодекс України; Закон, Кодекс від 16.01.2003 № 436-IV. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/l119467

22. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо облікової політики підприємства та внесення змін до деяких наказів Міністерства фінансів України: Мінфін України; Наказ, Рекомендації від 27.06.2013 № 635. URL: https://zakon.rada.gov.ua/rada/main/l403368

23. Про затвердження Порядку подання фінансової звітності: Постанова Кабінету Міністрів України; Перелік, Порядок, Довідка, Форма типового документа від 28.02.2000 № 419. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/l53363

24. Інформаційна база аналізу показників фінансового стану підприємств за національними та міжнародними стандартами фінансової звітності. Торшин Є.О. *Економіка та управління підприємствами*. 2017. Причорном. екон. студії, № 20. С. 65–70

25. Сучасні проблеми розвитку економічного аналізу як інструменту ефективності діяльності / під редакцією к.е.н., доц. Н.А.Волкової. Одеса: 2012. С. 236.

26. Мицак О., Ковтун Н., Лихач О. Удосконалення механізму управління фінансовими результатами підприємства. *Бухгалтерський облік, аналіз та аудит*. 2019. С. 115–122.

27. Нечипоренко А. В., Рибалкіна А. О. Теоретичні аспекти формування та використання фінансових ресурсів підприємства. *Ефективна економіка*. 2020. № 11.

28. Попович Д. В., Черковська Ю. Б. Проблеми та шляхи підвищення ефективності управління підприємств. *Молодий вчений*. 2018. № 10(62). С.

380–384.

29. Сисоєнко І., Карлюка Д. Прогнозування прибутку та рентабельності підприємства у забезпеченні фінансової безпеки підприємства. *Гроші, фінанси і кредит*. 2020. Причорном. екон. студії, № 50-2. С. 143–147

30. Nizomiddinov J. Z., Burkhanov A. U. Evaluation and ways to improve the financial condition of the enterprise. *World bulletin of management and law*. 2022. No. 8. P. 67–70.

31. Primorac T., Kozina T., Turčić I. Economic security of enterprises. *Poslovna izvrsnost.* 2018. T. 12, no. 2. P. 167–175.